

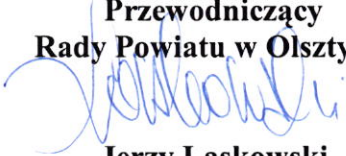
Uchwała Nr XXXVI/350/2018
Rady Powiatu w Olsztynie
z dnia 28 września 2018 r.

w sprawie przyjęcia Raportu z realizacji w latach 2015-2016 „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020”

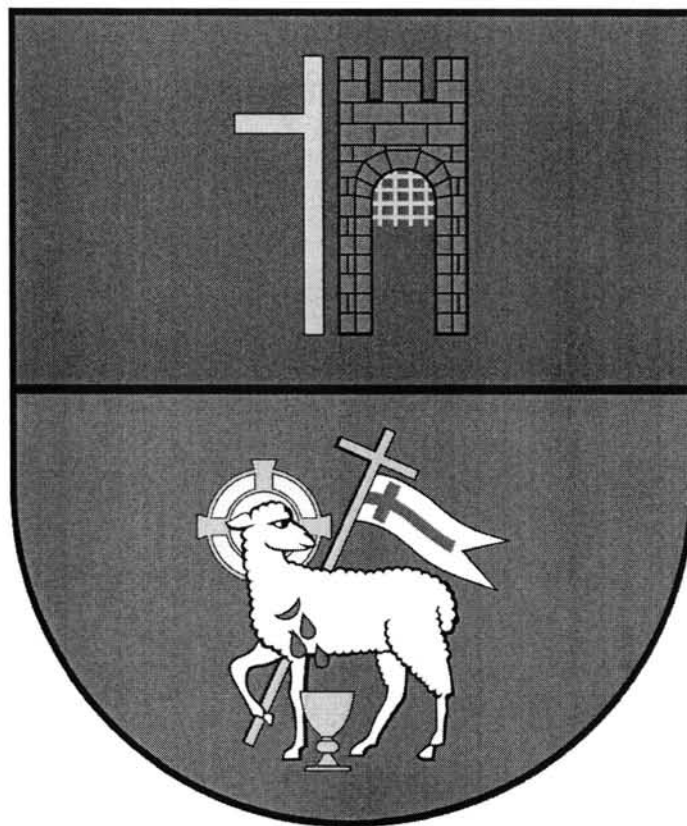
Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2018 r., poz. 995 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2018 r., poz. 799 z późn. zm.) **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się „Raport z realizacji w latach 2015-2016 „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Powiatu w Olsztynie

Jerzy Laskowski

Załącznik
do uchwały Nr XXXVI/350/2018
Rady Powiatu w Olsztynie
z dnia 28 września 2018 r.

RAPORT Z REALIZACJI W LATACH 2015-2016

WYKONAWCA:

EKOSTANDARD
Pracownia Analiz Środowiskowych

ul. Wiązowa 1B/2, 62-002 Suchy Las
www.ekostandard.pl
email: ekostandard@ekostandard.pl
tel. 505-006-914, (61) 812-55-89

AUTORZY OPRACOWANIA:

Robert Siudak
Aleksandra Garbacz
Paulina Celebias

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	7
2. Podstawy prawne opracowania raportu	7
3. Założenia i metodyka opracowania raportu	8
4. Realizacja w latach 2015-2016 działań wyznaczonych w „Programie Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020”	9
4.1 Priorytet I: Doskonalenie działań systemowych	10
4.2 Priorytet II. Zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych	10
4.3 Priorytet III. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego	11
5. Inwestycje z zakresu ochrony środowiska zrealizowane w latach 2015-2016	13
6. Ocena realizacji celów i działań określonych w <i>Programie</i> w oparciu o podstawowe wskaźniki obrazujące stan środowiska i dokonujące się w nim zmiany.	14
6.1 Priorytet I – Doskonalenie działań systemowych	14
6.2 Priorytet II - Zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych	14
6.3 Priorytet III – Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego	16
7. Wnioski	20
8. Podsumowanie	21
9. Wykaz stosowanych skrótów	21
10. Tabele	22
11. Spis tabel	77

1. WSTĘP

Rada Powiatu w Olsztynie przyjęła Uchwałą Nr XXXIV/391/2014 z dnia 24 października 2014r. dokument pn. „*Program Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020*”. Program ochrony środowiska (zwany dalej *Programem*) jest narzędziem realizacji polityki ekologicznej państwa i określa zadania służące poprawie stanu środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego mieszkańców powiatu olsztyńskiego. Dokument obejmuje następujące części:

1. Wprowadzenie
2. Ogólną charakterystykę powiatu
3. Ocenę aktualnego stanu środowiska,
4. Założenia i uwarunkowania realizacji *Programu*
5. Cele i priorytety ekologiczne *Programu*
6. Harmonogram realizacji *Programu*
7. Środki niezbędne do osiągnięcia celów
8. Zasady monitoringu *Programu*
9. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Program opracowany został na podstawie dokumentów i aktów prawnych z zakresu polityki ekologicznej państwa, ustaw i rozporządzeń dotyczących ochrony środowiska, dokumentów określających strategię rozwoju województwa i powiatu olsztyńskiego, dostępnych informacji o stanie środowiska i jego zagrożeniach oraz zawiera przewidywane źródła finansowania zadań opisanych w *Programie*.

2. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA RAPORTU

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 799 z późn. zm.) organ wykonawczy powiatu sporządza co 2 lata raporty z wykonania powiatowego programu ochrony środowiska, które przedstawia radzie powiatu. Po przedstawieniu raportu radzie powiatu jest on przekazywany organowi wykonawczemu województwa.

Pierwszy „*Raport z wykonania w latach 2013-2014 Programu Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020*” został opracowany w 2016r. i przyjęty uchwałą Nr XIX/175/2016 Rady Powiatu w Olsztynie z dnia 25 listopada 2016r. Lata 2015-2016 są drugim okresem obowiązywania przyjętego *Programu* wymagającym sporządzenia raportu.

3. ZAŁOŻENIA I METODYKA OPRACOWANIA RAPORTU

W rozdziale 8 „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” przedstawione zostały zasady monitoringu i oceny wykonania zadań określonych w przedmiotowym dokumencie. Zgodnie z założeniami raport powinien zawierać:

- ocenę wykonania zadań własnych powiatu określonych w harmonogramie realizacji *Programu* na lata 2013-2016;
- ocenę realizacji celów i działań określonych w *Programie* opartą na wskaźnikach charakteryzujących stan środowiska.

W *Programie* wskazano, że do opracowania raportu należy wykorzystać wyniki badań jednostek zajmujących się zagadnieniami ochrony środowiska oraz dane statystyczne. Natomiast informacje na temat przeprowadzonych inwestycji w zakresie ochrony środowiska należy pozyskać od jednostek samorządu terytorialnego położonych na terenie powiatu olsztyńskiego.

Niniejszy raport obejmuje głównie działania zrealizowane przez Powiat Olsztyński, jednostki organizacyjne powiatu i powiatowe osoby prawne oraz służby, straże i inspekcje nadzorowane przez powiat.

Raport opracowany został na podstawie danych pozyskanych od:

- poszczególnych wydziałów Starostwa Powiatowego w Olsztynie;
- jednostek organizacyjnych Powiatu Olsztyńskiego tj. Powiatowej Służby Drogowej w Olsztynie, Domów Pomocy Społecznej, Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych oraz Placówek Oświatowych;
- służb, inspekcji i straży tj. Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie, Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Olsztynie;
- Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie;
- Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad;
- Urzędu Regulacji Energetyki;
- Zarządu Dróg Wojewódzkich.

Ponadto, przy opracowywaniu raportu korzystano z danych statystycznych GUS, opracowań Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Olsztynie, Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Olsztynie, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Państwowego Instytutu Geologicznego. Natomiast informacje na temat przeprowadzonych inwestycji z zakresu ochrony środowiska pozyskano od gmin położonych na terenie powiatu olsztyńskiego tj. Gminy Barczewo, Gminy Biskupiec, Gminy Dobre Miasto, Gminy Dywity, Gminy Jeziorany, Gminy Kolno, Gminy Olsztynek, Gminy Purda, Gminy Stawiguda i Gminy Świątki. Z uwagi na brak odpowiedzi w raporcie nie ma informacji o inwestycjach zrealizowanych na terenie Gminy Jonkowo i Gminy Gietrzwałd.

4. REALIZACJA W LATACH 2015-2016 DZIAŁAŃ WYZNACZONYCH W „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA POWIATU OLSZTYŃSKIEGO NA LATA 2013-2016 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY NA LATA 2017-2020”

Nadrzędnym celem „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” jest:

„Ochrona zasobów naturalnych, poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego w powiecie olsztyńskim”.

W Programie wyznaczone zostały następujące priorytety i kierunki działań służące realizacji powyższego celu:

PRIORYTET I: DOSKONALENIE DZIAŁAŃ SYSTEMOWYCH

1. Uwzględnianie zasad ochrony środowiska w strategicznych programach rozwoju powiatu i gmin.
2. Poprawa skuteczności działań administracyjnych.
3. Wzrost udziału społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska.
4. Uwzględnianie aspektów ekologicznych w planowaniu przestrzennym.
5. Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

PRIORYTET II: ZAPEWNIENIE OCHRONY I RACJONALNEGO UŻYTKOWANIA ZASOBÓW NATURALNYCH

1. Ochrona różnorodności przyrodniczej w krajobrazie rolniczym.
2. Ochrona różnorodności przyrodniczej w krajobrazie miejskim.
3. Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa.
4. Racjonalne gospodarowanie zasobami wody.
5. Ochrona powierzchni ziemi.
6. Właściwe gospodarowanie zasobami geologicznymi.

PRIORYTET III: POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO

1. Ograniczanie środowiskowych zagrożeń zdrowia i życia.
2. Poprawa jakości powietrza.
3. Poprawa jakości wód.
4. Doskonalenie gospodarki odpadami.
5. Ograniczanie oddziaływania hałasu i pól elektromagnetycznych.
6. Ograniczanie zagrożeń ze strony substancji chemicznych w środowisku.

4.1 PRIORYTET I: DOSKONALENIE DZIAŁAŃ SYSTEMOWYCH

W latach 2015-2016 w ramach *Priorytetu I* prowadzone były m. in. działania mające na celu poprawę skuteczności działań administracyjnych poprzez poszerzanie wiedzy ekologicznej i doskonalenie kompetencji osób prowadzących postępowania związane z wydawaniem pozwoleń, zezwoleń, decyzji, koncesji i innych dokumentów dotyczących prowadzenia działalności związanych z ochroną środowiska. Skuteczność działań administracyjnych polegała również na kierowaniu się zasadą przezorności i prewencji przy określaniu warunków realizacji nowych inwestycji oraz doskonaleniu nadzoru oraz współdziałania służb w zakresie zwalczania przestępstw i wykroczeń przeciwko przepisom ochrony przyrody i środowiska. Prowadzono także publicznie dostępny wykaz danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku, a także udzielano informacji o środowisku zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Zasady ochrony środowiska były uwzględniane podczas opiniowania przez odpowiednie organy różnego rodzaju dokumentów planistycznych takich jak miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego czy uproszczone plany urządzenia lasów.

Wzrost udziału społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska był realizowany poprzez wspieranie rozwoju szkolnej edukacji w zakresie ochrony przyrody i środowiska, zapewnienie udziału pozarządowych organizacji ekologicznych w gremiach podejmujących decyzje dotyczące ochrony środowiska i rozwój współpracy z mediami w zakresie upowszechniania informacji o środowisku i jego ochronie. Jednostki oświatowe i szkolno-wychowawcze w powiecie olsztyńskim prowadziły zajęcia dydaktyczne o tematyce proekologicznej, obchody Dni Ziemi oraz organizowały zbiórki śmieci, makulatury, baterii czy zużytego sprzętu elektronicznego. Informacje o środowisku upowszechniane były głównie za pośrednictwem strony internetowej powiatu. Podobnie rozpowszechniane były przez media informacje o stanie jakości wody lub zagrożeniach epidemiologicznych. Dużą rolę w publikowaniu informacji o środowisku odegrał wydawany przez Powiat Olsztyński periodyk *Wieści z Powiatu*.

W ramach realizacji przedmiotowego priorytetu Powiat Olsztyński dofinansował działania mające na celu m. in. popularyzację i promocję zdrowego stylu życia przy wykorzystaniu walorów przyrodniczych powiatu czy zasad bezpiecznego zachowania na wodzie. Promocja eko- i agroturystyki, zdrowej żywności i zdrowego trybu życia prowadzona była także przez Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Żardenikach i Zespół Szkół w Biskupcu.

W latach 2015 i 2016 Powiat Olsztyński udzielał wsparcia finansowego na działalność edukacyjną pn. „Ptasie pogotowie”, prowadzoną przez ekologiczną organizację pozarządową Fundacja Albatros. Ośrodek ten systematycznie prowadzi zajęcia dla szkół i przedszkoli na terenie powiatu, rozdaje ulotki i broszury informacyjne na temat działalności ośrodków rehabilitacji zwierząt, a także zapewnia kompleksową opiekę ptakom dostarczonym do Ośrodka Rehabilitacji Ptaków Dzikich w Bukwałdzie. W latach 2015/2016 Fundacja Albatros udzieliła pomocy 44 ptakom.

Sposoby realizacji poszczególnych kierunków działań w ramach *Priorytetu I - Doskonalenie działań systemowych* oraz wysokość środków finansowych przeznaczonych na poszczególne działania przedstawia **tabela nr 2**.

4.2 PRIORYTET II. ZAPEWNIENIE OCHRONY I RACJONALNEGO UŻYTKOWANIA ZASOBÓW NATURALNYCH

W ramach realizacji powyższego priorytetu podejmowane były m. in. działania z zakresu ochrony różnorodności przyrodniczej. Prowadzono szczegółową analizę zasadności usuwania drzew lub krzewów, a także analizowano, czy wycinka nie spowoduje zniszczenia lub całkowitej likwidacji zadrzewień przydrożnych i śródpolnych. Ponadto, w wydawanych gminom zezwoleniach na usunięcie drzew wielokrotnie wskazywano warunek wykonania nasadzeń zastępczych drzewami i krzewami gatunków rodzimych. Wśród tych działań ważną rolę pełniła Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie, która pielęgnowała drzewa i krzewy rosnące przy drogach powiatowych. Prowadzono także działania z zakresu zapewnienia ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych pn. „Aleja Klonowa w Krajobrazie Gminy Jonkowo”.

W raportowanym okresie chroniono różnorodność przyrodniczą w krajobrazie rolniczym i miejskim poprzez zachowanie i odtwarzanie śródpolnych remiz, zadrzewień, zakrzaczeń i małych zbiorników wodnych oraz utrzymanie i tworzenie różnych form zadrzewień nierozzerwalnie związanych z przestrzenią krajobrazu kulturowego.

Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa prowadzony był przez trzysta nadleśnictw na podstawie porozumień zawartych przez Starostę Olsztyńskiego i Nadleśniczych z terenu powiatu olsztyńskiego. W 2015r. sporządzono uproszczone plany urządzenia lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa położonych na terenie gmin: Gietrzwałd i Olsztynek, natomiast w roku 2016, opracowano je także dla gmin: Dobre Miasto, Jeziorany, Jonkowo oraz Świątki. Powyższe działanie jest kontynuowane.

Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi prowadzono poprzez fachowy i merytoryczny nadzór nad utrzymaniem systemów melioracyjnych, w tym urządzeń piętrzących wodę, umożliwiających sterowanie odpływem i zmniejszenie nierównomierności przepływu cieków, z uwzględnieniem wymogów zachowania ciągłości morfologicznej cieków oraz poprzez utrzymanie i odnawianie urządzeń melioracji szczegółowych z uwzględnieniem wymogów ochrony cennych siedlisk przyrodniczych zależnych od wód. Istotnym działaniem było przestrzeganie i respektowanie norm prawnych w wydawanych przez organ pozwoleniach na instalowanie urządzeń regulujących odpływ wód, zgodnych z zasadami dotyczącymi maksymalizacji oszczędności zasobów wodnych przeznaczonych na cele przemysłowe i konsumpcyjne. Zalecano wprowadzanie wodooszczędnych technologii produkcji, propagowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody. W ramach priorytetu II przeprowadzone zostały również działania mające na celu konserwację i udroźnianie rowów melioracyjnych stanowiących własność Skarbu Państwa położonych na terenach rolniczych. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie przeprowadziło odbudowę dwóch jazów, na rzece Mała Łyna oraz na rzece Kirsna. Ponadto, Starostwo Powiatowe przeprowadziło rozbiórkę trzech tam bobrowych. W roku 2015 został sporządzony Powiatowy Plan Zarządzania Kryzysowego, zatwierdzony przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

Kierunek działań mających na celu ochronę powierzchni ziemi wykonano poprzez stosowanie w wydanych zezwoleniach zapisów zabezpieczających glebę przed zanieczyszczeniem np. w zakresie gospodarki odpadami podawano warunki magazynowania odpadów obejmujących zabezpieczenie gruntu.

Właściwe gospodarowanie zasobami geologicznymi odbywało się poprzez modernizację stacji uzdatniania wody (hydroforni) przy Domu Pomocy Społecznej w Grazymach.

Sposoby realizacji poszczególnych kierunków działań w ramach *Priorytetu II - Zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych* oraz wysokość środków finansowych przeznaczonych na poszczególne działania przedstawia **tabela nr 3**.

4.3 PRIORYTET III. POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO

Działania podejmowane w latach 2015-2016 w celu ograniczania środowiskowych zagrożeń zdrowia i życia polegały głównie na koordynacji działań z zakresu monitoringu zagrożeń dla zdrowia mieszkańców poprzez analizowanie sytuacji dotyczącej stanu zaopatrzenia ludności w wodę do picia dobrej jakości, monitoring jakości wody pitnej oraz w miarę potrzeby inicjowanie działań naprawczych. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olsztynie prowadziła bieżący monitoring stanu jakości wody przeznaczonej do spożycia, wody basenowej oraz wody w kąpieliskach oraz w razie konieczności podejmowała działania interwencyjne w tym zakresie.

Prowadzono nadzór nad instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami awarii przemysłowych powodujących zanieczyszczenie środowiska poprzez ustalanie warunków w pozwoleniach zintegrowanych. Udzielano dotacji celowych mających na celu wsparcie Ochotniczych Straży Pożarnych działających na terenie powiatu olsztyńskiego, w realizacji zadań związanych z ochroną środowiska i gospodarki wodnej. Przeprowadzono szereg działań mających na celu redukcję emisji pyłu SO₂, NO_x oraz pyłu drobnego z procesów wytwarzania energii. Przeprowadzono analizę dotrzymania standardów emisyjnych przez instalacje

energetyczne powyżej 1 MW w trakcie prowadzonych postępowań, nałożono obowiązek wyposażenia instalacji w urządzenia ochrony powietrza, a także ustalano warunki w pozwoleniach zintegrowanych w zakresie zużycia energii w instalacji. Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie przeprowadziła modernizację budynków Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej nr 3 w Biskupcu.

Na ograniczenie emisji ze środków transportu wpływ miały działania przeprowadzone przez Powiatową Służbę Drogową w Olsztynie, w tym modernizacja, odnowa i utwardzenie nawierzchni dróg powiatowych oraz przebudowa niebezpiecznych odcinków dróg. Zarząd Dróg Wojewódzkich wykonał inwestycje polegające na przebudowie oraz rozbudowie dróg, budowie chodnika, budowie zatoki autobusowej, a także wzmocnieniu skarpy.

W ramach opiniowania i wspierania realizacji Programu Ochrony Powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej po jego opracowaniu przez Zarząd województwa, Starostwo Powiatowe przesyłało coroczne sprawozdania.

W celu osiągnięcia wymaganych prawnie norm jakości ścieków oczyszczonych, Dom Pomocy Społecznej Grazymy przeprowadził remont eksploatacyjny przyzakładowej oczyszczalni ścieków. Wymieniono kształtki w złożu biologicznym i mieszała w stopniu chemicznym.

W ramach doskonalenia gospodarki odpadami prowadzona była kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów w trakcie obowiązywania wydanych zezwoleń. Wzięto udział w szeregu szkoleń z zakresu gospodarki odpadami oraz rozpoczęto prace nad identyfikacją działalności mogących powodować potencjalne historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi. Analizowano również raporty z monitoringu zamkniętego składowiska odpadów w miejscowości Górowo przesyłane przez Gminę Kolno. Ponadto monitorowano ilości wytwarzanych odpadów w instalacji oraz ustalono warunki w pozwoleniach zintegrowanych w zakresie gospodarki odpadami w instalacji.

W celu ograniczania hałasu podjęte działania polegały na poprawie stanu nawierzchni ulic i dróg, co zapewnia płynność ruchu oraz stosowaniu zabezpieczeń przed nadmiernym hałasem pracujących urządzeń, maszyn i linii technologicznych, a także wymianie na urządzenia o mniejszej emisji hałasu.

Natomiast w celu ograniczania zagrożeń ze strony substancji chemicznych w środowisku Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna kontrolowała warunki pracy osób zatrudnionych przy demontażu elementów wyrobów zawierających azbest.

Sposoby realizacji poszczególnych kierunków działań w ramach *Priorytetu III - Poprawa jakości środowisk i bezpieczeństwa ekologicznego* oraz wysokość środków finansowych przeznaczonych na poszczególne działania przedstawia **tabela nr 4**. Należy dodać, że część zadań wymienionych w powyższej tabeli nie jest zadaniami bezpośrednio leżącymi w kompetencji powiatu. Na przykład zadania związane z budową systemów kanalizacji sanitarnej, przydomowych oczyszczalni ścieków sieci kanalizacyjnych czy też prowadzenie rejestru zbiorników bezodpływowych i ich kontrola leżą głównie w kompetencji gmin i podmiotów realizujących inwestycje. Inwestycje wymienione w rozdziale V wskazują, że część z tych zadań była zrealizowana przez gminy.

5. INWESTYCJE Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA ZREALIZOWANE W LATACH 2015-2016

W latach 2015-2016 wysokość środków finansowych z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska, które wpłynęły do budżetu Powiatu wyniosła 407 109,23 zł (zgodnie z poniższą tabelą):

Tabela 1. Wysokość dochodów budżetu Powiatu Olsztyńskiego z tytułu opłat i kar środowiskowych w latach 2015-2016

Rok	Wysokość wpływów z opłat i kar środowiskowych
2015	210 022,75
2016	197 086,48
Razem	407 109,23

Źródło: Starostwo Powiatowe w Olsztynie

Wysokość dochodów uzależniona była przede wszystkim od ilości przedsiębiorstw znajdujących się na terenie powiatu. Otrzymane środki przekazywane były przez Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie. Wpływy z tytułu opłat i kar środowiskowych przeznaczane były na zadania związane z ochroną środowiska.

Wysokość wpływów w latach 2015 i 2016 była niewielka w stosunku do potrzeb inwestycyjnych. Zatem na realizację zadań inwestycyjnych pozyskiwano środki finansowe głównie z innych źródeł np. funduszy celowych, środków unijnych, dotacji lub pożyczek z Narodowego czy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej itp. Wielkość finansowania działań z zakresu ochrony środowiska uzależniona była od takich czynników jak np. plany inwestycyjne na dany rok czy możliwości dofinansowania projektów ze środków unijnych.

W latach 2015-2016 Powiat Olsztyński oraz jednostki organizacyjne i powiatowe osoby prawne realizowały inwestycje uwzględniając ochronę i racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych oraz poprawę jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego. Wśród zrealizowanych inwestycji znalazły się zadania związane z termomodernizacją w budynkach użyteczności publicznej. Realizowane były również inwestycje polegające na konserwacji lub zabudowie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych stanowiących własność Skarbu Państwa. Ponadto, Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie zrealizowała szereg działań związanych z przebudową

i modernizacją dróg, odnową nawierzchni oraz remontem poboczy. Zlikwidowano m.in. zapadlisko w miejscowości Skajboty, przełom w miejscowości Klebark Mały oraz zastoisko wody w Bartągu. Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej wykonała termomodernizację budynków Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej nr 3 w Biskupcu, natomiast Dom Pomocy Społecznej Grażymy realizował modernizację stacji uzdatniania wody oraz remont eksploatacyjny przyzakładowej oczyszczalni ścieków.

W analizowanym okresie jednostki samorządów gminnych położonych na terenie powiatu olsztyńskiego zrealizowały zadania pośrednio lub bezpośrednio związane z ochroną środowiska. Zadania inwestycyjne realizowane przez 10 gmin (brak danych z 2 gmin) ukierunkowane były głównie na budowę sieci wodociągowych, kanalizacji sanitarnych, modernizacji systemów grzewczych w budynkach użyteczności publicznej oraz budowę i modernizację dróg. Ponadto, środki finansowe przeznaczane były na budowę instalacji fotowoltaicznych, modernizację systemów oświetlenia, modernizację oczyszczalni ścieków, budowę przepustów, przebudowę gminnych i przydomowych oczyszczalni ścieków i usuwanie wyrobów azbestowych. Dodatkowo gmina Barczewo wykonała dokumentację projektowo kosztorysową budowy przepustu i odwodnienia drogi gminnej nr

147

w Wipsowie oraz przeprowadziła rozbudowę cmentarza komunalnego w Barczewie.

Wykaz zrealizowanych inwestycji z zakresu ochrony środowiska oraz wysokość poniesionych kosztów przez Powiat Olsztyński, jednostki organizacyjne i powiatowe przedstawia **tabela nr 5**, natomiast w **tabeli 6** przedstawiono wykaz zrealizowanych inwestycji gminnych.

6. OCENA REALIZACJI CELÓW I DZIAŁAŃ OKREŚLONYCH W PROGRAMIE W OPARCIU O PODSTAWOWE WSKAŹNIKI OBRAZUJĄCE STAN ŚRODOWISKA I DOKONUJĄCE SIĘ W NIM ZMIANY.

W celu kompleksowej oceny wykonania zadań określonych w harmonogramie realizacji *Programu Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020* dokonano analizy podstawowych wskaźników obrazujących stan środowiska i dokonujących się w nim zmian. W Programie określono 28 wskaźników, które przypisane zostały poszczególnym priorytetom przyjętego dokumentu (**tabela nr 7**).

6.1 PRIORYTET I – DOSKONALENIE DZIAŁAŃ SYSTEMOWYCH

W ramach *Priorytetu I - Doskonalenie działań systemowych ocenie wzrostu świadomości ekologicznej społeczeństwa* przypisany został wskaźnik ilości placówek posiadających certyfikat Lokalnego Centrum Aktywności Ekologicznej i Zielonej Flagi. Certyfikaty przyznawane są w ramach Programu Szkoły dla Ekorozwoju realizowanego od 2001 roku przez Fundację Partnerstwo dla Środowiska pod Honorowym Patronatem Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Ministerstwa Środowiska. Program skierowany jest do szkół, przedszkoli, placówek wychowawczych oraz społeczności lokalnych w całej Polsce. Celem programu jest włączenie społeczności lokalnych w ochronę środowiska, a także wzrost jej świadomości ekologicznej. W ramach programu przyznawane są certyfikaty: krajowy I stopnia - Lokalne Centrum Aktywności Ekologicznej oraz międzynarodowy II stopnia - Zielona Flaga¹. Według informacji uzyskanych z Olsztyńskiego Centrum Edukacji Ekologicznej certyfikaty przyznawane są na rok lub trzy lata (po trzech kolejnych certyfikatach przyznanych danej placówce na okres 1 roku, kolejny, tj. certyfikat II stopnia przyznawany jest na 3 lata). W roku 2015 łącznie 23 szkoły i przedszkola uzyskały certyfikaty Lokalnego Centrum Aktywności Ekologicznej i Zielonej Flagi, natomiast w roku 2016 certyfikaty te uzyskało 7 placówek.

6.2 PRIORYTET II - ZAPEWNIENIE OCHRONY I RACJONALNEGO UŻYTKOWANIA ZASOBÓW NATURALNYCH

Wskaźniki do oceny realizacji *Priorytetu II - Zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych* podzielone zostały na 4 grupy: ochrona przyrody i krajobrazu, rozwijanie trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej, racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi oraz ochrona powierzchni ziemi.

Ochrona przyrody i krajobrazu oceniana jest na podstawie powierzchni obszarów chronionych położonych na terenie powiatu olsztyńskiego. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni powiatu nieznacznie się zmniejszył. Zarówno w roku 2014 jak i w 2015 obszary chronione stanowiły 54,3% powierzchni powiatu, natomiast w roku 2016 obszary chronione stanowiły 53,9%. Z danych GUS wynika, że w 2016 roku zmniejszeniu o 1 204,69 ha uległa powierzchnia obszarów chronionego krajobrazu. W trzech kolejnych latach (2014, 2015, 2016) zmianie nie uległy powierzchnie rezerwatów przyrody (4 554,94 ha), użytków ekologicznych (948,95 ha) oraz zespołów przyrodniczo – krajobrazowych (5 888,00 ha).

¹ www.ekoszkola.pl

Rozwijanie trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej oceniane jest na podstawie lesistości. Zgodnie z danymi GUS w latach 2014-2016 lesistość powiatu systematycznie wzrastała: w 2014 roku wynosiła 37,8%, w 2015 roku 38,1%, natomiast w roku 2016 wynosiła 38,5%. Zaobserwowany wzrost dotyczył zwiększenia powierzchni gruntów leśnych będących własnością Skarbu Państwa, gmin oraz lasów prywatnych.

Racjonalne gospodarowanie zasobami wody poddane zostało ocenie na podstawie wodochłonności produkcji, zużycia wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 odbiorcę oraz procent ludności zaopatrywanej w wodę przydatną do spożycia.

W Programie w 2012r. wskaźnik wodochłonności produkcji stanowiący stosunek ilości wody zużytej na cele przemysłowe do wartości produkcji sprzedanej przemysłu ogółem dla powiatu olsztyńskiego wynosił 282m³ wody/mln zł. Jak ustalono w kolejnych latach GUS gromadził dane dotyczące powyższego wskaźnika jedynie na poziomie kraju. Nie można zatem dokonać oceny powyższego wskaźnika. Niemniej na podstawie danych GUS ustalono, że zużycie wody na potrzeby przemysłu na terenie powiatu olsztyńskiego rosło w badanym okresie. W 2014r. wartość ta wyniosła 1 194 dam³ wody/rok, w 2015r. 1 296 dam³ wody/rok, natomiast w 2016r. 1 344 dam³ wody/rok. Udział przemysłu w zużyciu wody ogółem wyniósł 11,6% w 2014r, 11,9 % w 2015r. i 12% w 2016r. Zatem na terenie powiatu olsztyńskiego w analizowanym okresie na potrzeby przemysłu zużycie wody było coraz większe.

Wzrostowi uległo również zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 odbiorcę, które w 2014r. wynosiło 27,3 m³/rok. Według danych GUS w 2015r. zużycie wody na 1 mieszkańca wzrosło do poziomu 29,7 m³/rok, natomiast w 2016r. nieco zmalało i wyniosło 29,4 m³/rok. Niemniej zużycie wody na 1 mieszkańca w roku 2016 wzrosło o 2,1 m³ względem roku 2014.

Zgodnie z danymi zawartymi w „Raporcie z wykonania w latach 2013-2014 Programu Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego na lata 2013-2016 (...)”, w 2014r. 98,7% ludności powiatu olsztyńskiego zaopatrywanych było w wodę przydatną do spożycia. Z informacji otrzymanych z Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Olsztynie wynika, że w analizowanym okresie przeprowadzone zostały badania wody w wodociągach publicznych zaopatrujących w 2015r. – 292 328, natomiast w 2016r. – 292 489 mieszkańców powiatu olsztyńskiego. Należy podkreślić, że dane te dotyczą wyłącznie wodociągów publicznych (bez wodociągów lokalnych i indywidualnych ujęć wody). Na koniec 2015r. złą wodę, warunkowo przydatną do spożycia stwierdzono w wodociągach zaopatrujących 21 382 osoby oraz wodę niezdatną do spożycia w wodociągach zaopatrujących 321 osób. Na koniec roku 2016r. złą wodę, warunkowo przydatną do spożycia stwierdzono w wodociągach zaopatrujących 2 238 osób oraz niezdatną do spożycia w wodociągach zaopatrujących 9 283 osób. Dysproporcja między liczbą ludności zaopatrywaną w wodę niezdatną lub warunkowo przydatną do spożycia wynika z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2015 poz. 1989). Na podstawie tych danych obliczono, że z przebadanych wodociągów w 2015r. – 99,9% a w 2016r. - 97% ludności powiatu olsztyńskiego zaopatrywanych było w wodę przydatną do spożycia.

Według „Raportu o stanie sanitarnym w 2015” i „Raportu o stanie sanitarnym w 2016r.” złożonych Radzie Powiatu w Olsztynie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie w analizowanym okresie obserwowano nieznaczne pogorszenie zaopatrzenia w wodę poprzez sieć wodociągów publicznych. W 2015r. nadzorem sanitarnym objętych było 105 wodociągów, zaś w 2016r. 103 wodociągi. Na koniec 2015 roku wodę odpowiadającą wymaganiom sanitarnym miało 98 wodociągów. W wodzie 7 wodociągów stwierdzono przekroczenia głównie zawartości związków żelaza i manganu. Na koniec 2016r. wodę odpowiadającą wymaganiom sanitarnym miały 94 wodociągi. W wodzie 7 wodociągów stwierdzono przekroczenia głównie zawartości związków żelaza i manganu, natomiast w 2 wodociągach ze względu na trwające dłużej niż 30 dni przekroczenie parametrów fizykochemicznych stwierdzono brak przydatności do spożycia. Oznaczone stężenia tych związków

nie stanowiły jednak bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia lub życia. Wydano decyzje stwierdzające warunkową przydatność wody do spożycia i nakazujące doprowadzenie jej jakości do wymaganych norm².

Ochrona powierzchni ziemi oceniana jest na podstawie udziału gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych. Przyczyną zakwaszenia gleb jest m.in. stosowanie zbyt wysokich dawek nawozów azotowych oraz emisja kwasotwórczych zanieczyszczeń powietrza. Nadmierne zakwaszenie gleb może prowadzić do ich degradacji. W latach 2011-2014 udział gleb bardzo kwaśnych i kwaśnych w powierzchni użytków rolnych położonych na terenie powiatu olsztyńskiego wyniósł 44% - gleby bardzo kwaśne stanowiły 13% i kwaśne 31% wszystkich gleb powiatu. W roku 2015 i 2016 udział gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych wynosił odpowiednio 60% (26% gleby bardzo kwaśne i 34% gleby kwaśne) i 58% (27% gleby bardzo kwaśne i 31% gleby kwaśne), a więc udział tych gleb uległ znacznemu wzrostowi.

6.3 PRIORYTET III – POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO

Działania zrealizowane w ramach *Priorytetu III - Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego* oceniana jest na podstawie wskaźników podzielonych na 5 grup: poprawa jakości powietrza, poprawa jakości wód, doskonalenie gospodarki odpadami, ograniczenie oddziaływania hałasu i pól elektromagnetycznych oraz ograniczanie środowiskowych zagrożeń życia i zdrowia.

Na *poprawę jakości powietrza* wpływ mają m.in. emisja zanieczyszczeń z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza oraz redukcja tych zanieczyszczeń. Do oceny poprawy jakości powietrza wskazano także moc zainstalowaną w elektrowniach wykorzystujących odnawialne źródła energii (OZE), procent ludności korzystającej z sieci gazowej oraz stężenie zanieczyszczeń niespełniających wymogów określonych przepisami prawa.

Do oceny jakości powietrza wyznaczone zostały poziomy emisji zanieczyszczeń takich jak pył, dwutlenek siarki, tlenki azotu oraz tlenek i dwutlenek węgla z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza.

Zgodnie z danymi opublikowanymi przez Główny Urząd Statystyczny poziom emisji pyłu najpierw znacznie wzrósł w stosunku do lat poprzednich, gdzie w 2014 roku wyniósł 2Mg/rok, a w 2015 roku wartość ta osiągnęła 6 Mg/rok, a następnie poziom emisji uległ obniżeniu do 3 Mg/rok w 2016 roku.

Dwutlenek siarki (SO₂) jest produktem ubocznym procesów wytwarzania energii elektrycznej oraz innych procesów przemysłowych, mającym niekorzystny wpływ głównie na drogi oddechowe człowieka. W połączeniu z wodą, tworzy kwaśne deszcze negatywnie oddziałujące na środowisko, a w okresie zimowym, powoduje powstawanie smogu w aglomeracjach miejskich (w wyniku spalania dużej ilości zanieczyszczonych siarką surowców naturalnych). Na zmniejszenie stężenia dwutlenku siarki w atmosferze wpływ mają zwiększenie ogrzewania paliwami o niskiej zawartości siarki, zmiana ogrzewania na ogrzewanie komunalne lub gazowe, wymiana pieców węglowych oraz termomodernizacja budynków³. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego emisja SO₂ uległa drastycznemu zwiększeniu z poziomu 7 Mg/rok w 2014r. do poziomu 78 Mg/rok w 2015r. i 99 Mg/rok w 2016 roku.

Tlenki azotu (NO_x), występujące przede wszystkim w postaci tlenku azotu (NO) oraz dwutlenku azotu (NO₂), są emitowane do atmosfery w wyniku procesu spalania, w obecności tlenu i wysokich temperatur. W działalności człowieka głównymi źródłami emisji tych substancji jest energetyka przemysłowa, tabor samochodowy, hutnictwo czy też przemysł chemiczny (m. in. produkcja nawozów azotowych). Tlenki azotu powodują infekcje dróg oddechowych, choroby płuc i oskrzeli. W atmosferze duże stężenie tlenków azotu wywołuje kwaśne deszcze, powodujące korozje metali, niszczenie lasów, zakwaszenie gleby oraz zbiorników wodnych. Tlenki azotu wpływają również na powstawanie smogu fotochemicznego (powstającego w słoneczne

² „Raport o stanie sanitarnym w 2015 cz. B: Gminy Powiatu Olsztyńskiego” i „Raport o stanie sanitarnym w 2016r. część B: Gminy Powiatu Olsztyńskiego” złożone Radzie Powiatu w Olsztynie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie

³ Raport z wykonania w latach 2013-2014 „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020”

dni przy dużym natężeniu ruchu ulicznego) powodującego trudności z oddychaniem. Na obniżenie stężenia tych substancji w atmosferze wpływ ma zwiększenie ilości osób korzystających z komunikacji zbiorowej oraz kontrola i zakup samochodów spełniających normy emisji NO_x⁴. Niestety w badanym okresie, na podstawie danych GUS zaobserwowano znaczny wzrost emisji tlenków azotu z wartości 4 Mg/rok w 2014r. aż do 57 i 63 Mg/rok odpowiednio w 2015 i 2016 r.

Tlenek węgla (CO) jest gazem emitowanym m.in. w wyniku procesu spalania surowców kopalnych, paliw w silnikach samochodowych oraz podczas pożarów. Wysokie stężenie tlenu węgla w powietrzu może powodować zatrucie, a nawet śmierć osób narażonych na jego oddziaływanie. Na zmniejszenie emisji tlenu węgla pozytywny wpływ ma ograniczanie spalania odpadów, termomodernizacja budynków, wymiana pieców węglowych na piece nowszych technologii lub zmiana ogrzewania na ogrzewanie komunalne lub gazowe, jak również korzystanie z transportu zbiorowego⁵. Wg danych GUS poziom tlenu węgla z poziomu 12 Mg/rok w 2014 r., systematycznie wzrastał do poziomu 43 Mg/rok w 2015r. i do 78 Mg/rok w 2016 r.

Dwutlenek węgla (CO₂) stanowi produkt przemiany materii u ludzi i zwierząt oraz jest asymilowany przez rośliny w procesie fotosyntezy. W działalności człowieka CO₂ jest gazem emitowanym głównie w związku z rozwojem energetyki. W analizowanym okresie emisja dwutlenku węgla z poziomu 9 134 Mg/rok w 2014 r. uległa znacznemu zwiększeniu w 2015r. do poziomu 33 801 Mg/rok oraz 36 460 Mg/rok w roku 2016.

Wzrost emisji wyżej wymienionych substancji do atmosfery należy ocenić jako zjawisko niekorzystne. Na podstawie danych GUS należy jednak wskazać, że zwiększył się poziom redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza. W 2014 r. procent wytworzonych zanieczyszczeń pyłowych zatrzymanych w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń wynosił 33,3, natomiast w 2015 r. wartość ta wyniosła 98%, a w 2016r – 97,5%. Procent wytworzonych zanieczyszczeń gazowych zatrzymanych w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w roku 2014 i 2015 wyniósł odpowiednio – 3,9, 5,2. GUS nie udostępnia danych dotyczących zatrzymania zanieczyszczeń gazowych w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń dla roku 2016.

Według danych WIOŚ zanieczyszczeniami niespełniającymi wymogów w strefie warmińsko-mazurskiej w obu badanych latach był wielopierścieniowy węglowodór aromatyczny benzo(a)piren w pyłe PM₁₀ oraz pył PM₁₀ w roku 2015. Ponadto, w roku 2016 zostały przekroczone wartości celu długoterminowego dla ozonu. Dla stref w klasie D2 nie jest wymagane opracowanie programu ochrony powietrza. Działania wymagane w tym przypadku to ograniczenie emisji lotnych związków organicznych oraz tlenków azotu (NO_x), jako głównych prekursorów ozonu, które to powinny być ujęte w wojewódzkich programach ochrony środowiska. Główną przyczyną przekroczeń była zwiększona emisja zanieczyszczeń ze źródeł komunalnych spowodowana niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi w okresie zimowym oraz spalaniem złej jakości materiałów grzewczych w słabo wydajnych piecach⁶.

Według danych pozyskanych z Urzędu Regulacji Energetyki, w latach 2015-2016 moc zainstalowana w elektrowniach działających na terenie powiatu olsztyńskiego wykorzystujących OZE wyniosła odpowiednio 10,997 i 13,188 megawat (MW).

Na podstawie danych GUS stwierdzono, że w badanym okresie procent ludności korzystającej z sieci gazowej utrzymywał się na podobnym poziomie. W 2014 r. z sieci gazowej korzystało 25,4% ludności powiatu olsztyńskiego, w 2015 – 25,7%, zaś w 2016 r. - 25,4 %.

Do oceny poprawy jakości wód wyznaczone zostały następujące wskaźniki: ładunek zanieczyszczeń w ściekach odprowadzany do wód lub ziemi, procent ludności korzystającej z kanalizacji, dobry stan ekologiczny

⁴ Raport z wykonania w latach 2013-2014 „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020”

⁵ Raport z wykonania w latach 2013-2014 „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020”

⁶ WIOŚ w Olsztynie „Ocena roczna jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim za rok 2015” oraz „Ocena roczna jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim za rok 2016”

jednolitych części wód płynących i jeziornych oraz dobry stan chemiczny i ilościowy jednolitych części wód podziemnych.

Ładunek zanieczyszczeń w ściekach odprowadzany do wód lub do ziemi uległ zmianom w analizowanym okresie. Biochemiczne zapotrzebowanie na tlen (BZT₅) określa wymaganą ilość tlenu do utlenienia związków organicznych przez mikroorganizmy w ciągu 5 dób. W analizowanym okresie wartość tego wskaźnika nieznacznie spadła z poziomu 2,303Mg (w 2015 r.) do poziomu 2,185 Mg/rok w roku 2016. Chemiczne zapotrzebowanie na tlen (ChZT) określa ilość tlenu pobranego na utlenienie związków organicznych i niektórych nieorganicznych. Wartość ChZT systematycznie wzrastała: w 2014 r. wynosiła 12,284 Mg/rok, w roku 2015 wynosiła 15,174 Mg/rok natomiast w roku 2016 - 17,963 Mg/rok. Ładunek azotu ogólnego w odprowadzanych ściekach podlegał nieznacznym wahaniom. Źródłem azotu są m. in. stosowane w rolnictwie nawozy azotowe. Wartość tego wskaźnika z poziomu 4,109 Mg/rok w 2014 r. zmalała do poziomu 3,872 Mg/rok w 2015r, a następnie wzrosła do 4,872 Mg/rok w roku 2016. W analizowanym okresie zwiększeniu uległa także ilość fosforu ogólnego odprowadzanego do wód lub do ziemi. Źródłem fosforu w ściekach były m. in. odchody lub detergenty. Ilość tej substancji z poziomu 0,267 Mg/rok w 2014 r. wzrosła do poziomów 0,281 i 1,010 Mg/rok odpowiednio w roku 2015 i 2016. Natomiast zawiesina ogólna wzrosła z poziomu 2,339 Mg/rok w 2014 r. do poziomu 3,858 Mg/rok w roku 2015r. i 4,098 Mg/rok w roku 2016.

W analizowanym okresie zaobserwowano niewielkie zwiększenie procent osób korzystających z kanalizacji. Według danych GUS w 2014 r. 63,8% ludności powiatu olsztyńskiego korzystało z sieci kanalizacyjnej, natomiast w 2016 r. z kanalizacji korzystało już 65,3% ludności zamieszkującej powiat.

W latach 2015-2016 dobry stan ekologiczny określony został dla 60,8% ogólnej ilości ocenianych JCW płynących w powiecie. Według opracowań Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Olsztynie w 2015 r. pobrano próbki z pięciu JCW. Dobry stan ekologiczny określono dla dwóch JCW, dla pozostałych trzech JCW stan ekologiczny został oceniony jako umiarkowany i słaby.

Zgodnie z informacjami zawartymi w „Raporcie o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2015” oraz „Raporcie o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2016” dobry stan ekologiczny jednolitych części wód jeziornych określony został dla 44% ogólnej ilości ocenianych JCW jeziornych w powiecie olsztyńskim w roku 2015 i 25% w roku 2016. Badania wykonane w 2015 r. przeprowadzone zostały dla 9 jednolitych części wód jeziornych tj. oceniono Jezioro Jełmuń, Jezioro Košno, Jezioro Luterskie, Jezioro Ławki, Jezioro Maróz, Jezioro Purdy, Jezioro Stryjewskie, Jezioro Świętajno Naterskie oraz Jezioro Tumiańskie. Stan ekologiczny dobry został oceniony dla jezior Košno, Maróz oraz bardzo dobry dla jezior Luterskiego i Purdy. W roku 2016 monitoring przeprowadzono dla 4 jezior: Wadąg, Dadaj, Gim oraz Sunia, z których tylko stan ekologiczny jeziora Gim został oceniony jako bardzo dobry.

Według danych Państwowego Instytutu Geologicznego (PIG-PIB) zamieszczonych na stronach Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w raportowanym okresie jednolite części wód podziemnych znajdujących się na terenie powiatu olsztyńskiego nie zostały zakwalifikowane do oceny stanu chemicznego i ilościowego. Stan tych wód badany w roku 2012 określony został jako dobry⁷.

Doskonalenie gospodarki odpadami oceniane jest na podstawie ilości odpadów wytworzonych, udziału odpadów poddanych odzyskowi z ilości odpadów wytworzonych w ciągu roku, ilości zebranych zmieszanych odpadów komunalnych oraz ilości odpadów komunalnych zebranych z gospodarstw domowych przypadającej na 1 mieszkańca.

W latach 2015-2016 znacząco wzrosła ilość odpadów wytworzonych ogółem (z wyłączeniem komunalnych). W 2014r. na terenie powiatu olsztyńskiego wytworzono 31,4 tys. ton/rok tych odpadów. Natomiast w 2015 r. ilość wytworzonych odpadów wyniosła 26,2 tys. ton/rok, zaś w 2016r. 82,7 tys. ton/rok. Główny Urząd

⁷ Państwowy Instytut Geologiczny

Statystyczny nie zbiera już danych dotyczących udziału odpadów poddanych odzyskowi w ilości odpadów (z wyłączeniem komunalnych) wytworzonych w ciągu roku.

Niekorzystne zmiany można zaobserwować w odniesieniu do odpadów komunalnych. W 2016r. zebrano ogółem 27 480,74 Mg zmieszanych odpadów komunalnych. Jest to o 4 194,74 Mg/rok więcej niż w 2014 r. Natomiast ilość odpadów komunalnych zebranych z gospodarstw domowych przypadających na 1 mieszkańca z poziomu 146,3 kg/rok w 2014 r. wzrosła do poziomu 152,0 kg/rok w 2015 r. oraz 174,5 kg/rok w 2016r.

Do oceny *ograniczenia oddziaływania hałasu i pól elektromagnetycznych* wyznaczona została liczba zakładów, w których w trakcie kontroli WIOŚ stwierdzono przekroczenia oraz procent ogólnej ilości punktów pomiarowych, w których nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych.

W raportowanym okresie Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie nie prowadził ani pomiaru hałasu ani pomiaru poziomów pól elektromagnetycznych. Ostatnie badania były prowadzone w roku 2012 i nie stwierdzono wtedy przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu z zakładów funkcjonujących na terenie powiatu olsztyńskiego, jak również nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych⁸.

Do oceny *ograniczenia środowiskowych zagrożeń zdrowia i życia* wybrany został wskaźnik dotyczący ilości wyrobów zawierających azbest pozostałych do usunięcia. Według danych zawartych w poprzednim raporcie (za lata 2013-2014) na koniec 2014 r. pozostało do usunięcia 2 111,014 Mg wyrobów azbestowych. Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego nie udzielił informacji dotyczących masy wyrobów azbestowych pozostałych do usunięcia w latach 2015-2016.

⁸ Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie

7. WNIOSKI

W niniejszym raporcie oceniono wykonanie w latach 2015-2016 zadań własnych powiatu, celów i działań określonych w *Programie* w oparciu o podstawowe wskaźniki obrazujące stan środowiska oraz dokonujące się w nim zmiany. Dokonana analiza pozwoliła sformułować następujące wnioski:

1. Przyjęty w *Programie* harmonogram kierunków i sposobów realizacji poszczególnych działań służących ochronie środowiska w raportowanym okresie był realizowany przez poszczególne jednostki powiatowe, zgodnie z przypisanymi ustawowo kompetencjami.
2. Inwestycje realizowane przez Powiat Olsztyński w zakresie ochrony środowiska uzależnione były m.in. od wysokości środków finansowych będących wkładem własnym oraz możliwości pozyskania środków finansowych z innych źródeł.
3. Na pozytywną ocenę zasługuje realizacja kierunków działań mających na celu rozwój edukacji ekologicznej i wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu. Działania te mają przełożenie na wysoką liczbę placówek posiadających certyfikat Lokalnego Centrum Aktywności Ekologicznej i Zielonej Flagi przyznawanych w ramach Programu Szkoły dla Ekorozwoju.
4. Powierzchnia obszarów prawnie chronionych nie uległa znaczącym zmianom w raportowanym okresie. Nieznacznie zwiększyła się lesistość powiatu.
5. Niekorzystnym zjawiskiem w analizowanym okresie była tendencja wzrostowa zużycia wody na cele przemysłowe oraz wzrost ogólnej ilości wody zużytej na jednego mieszkańca.
6. Pozytywnie należy ocenić zadania inwestycyjne polegające na termomodernizacji budynków użyteczności publicznej oraz konserwacji melioracji wodnych, a także modernizację dróg powiatowych.
7. Negatywnym zjawiskiem był odnotowany znaczny wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych, natomiast pozytywnie należy ocenić zwiększenie względem lat poprzednich ilości zatrzymanych zanieczyszczeń, głównie pyłowych w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń.
8. Nie stwierdzono w analizowanym okresie przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu oraz pól elektromagnetycznych.
9. Na uwagę zasługuje dobry stan ekologiczny większości jednolitych części wód płynących i podziemnych. Natomiast niekorzystnym zjawiskiem jest zły stan ekologiczny większości jednolitych części wód jeziornych oraz wzrost ilości zanieczyszczeń odprowadzanych do wód lub do ziemi wraz ze ściekami.
10. Zadania inwestycyjne gmin powiatu olsztyńskiego koncentrowały się głównie na rozwijaniu sieci wodno-kanalizacyjnej. Przełożyło się to na wzrost liczby osób korzystających z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. W przeważającej części wodociągów dostarczana woda była dobrej jakości.
11. Gminy z terenu powiatu olsztyńskiego realizowały szereg zadań związanych z poprawą jakości powietrza, w tym wiele z nich związanych było z budową i modernizacją dróg. Uwagę należy także zwrócić na zwiększającą się ilość odnawialnych źródeł energii, która przejawia się zwiększającą się mocą zainstalowaną w elektrowniach wykorzystujących OZE, która w roku 2015 i 2016 wynosiła odpowiednio 10,977MW i 13,188MW.

Niniejszy raport poddaje analizie lata 2015-2016, będące końcowym okresem obowiązywania dokumentu pn. „*Program Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020*”. Nie wszystkie inwestycje rozpoczęte w okresie obowiązywania *Programu* zostały zakończone do końca 2016r., nie można zatem jednoznacznie ocenić ich wpływu w raportowanym okresie na ochronę i stan środowiska powiatu olsztyńskiego. Wzrost wartości niektórych wskaźników obrazujących pogorszenie się stanu środowiska wskazuje na potrzebę realizacji kolejnych inwestycji w zakresie ochrony środowiska. Niemniej jednak, reasumując cały okres obowiązywania *Programu*, należy wskazać, że podjęte działania i przeprowadzone inwestycje z całą pewnością przyniosą pozytywne efekty w kolejnych latach.

8. PODSUMOWANIE

Program Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” przyjęty został Uchwałą Nr XXXIV/391/2014 Rady Powiatu w Olsztynie z dnia 24 października 2014 r. *Program* jest narzędziem realizacji polityki ekologicznej państwa i określa zadania służące poprawie stanu środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego mieszkańców powiatu olsztyńskiego. Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2018 r. poz. 799 z późn. zm.) organ wykonawczy powiatu sporządza co 2 lata raporty z wykonania powiatowego programu ochrony środowiska, które przedstawia radzie powiatu. W świetle ww. przepisów drugim raportowanym okresem są lata 2015 i 2016.

Niniejszy raport zawiera wykaz zadań własnych z zakresu ochrony środowiska zrealizowanych w analizowanym okresie przez Powiat Olsztyński oraz jednostki organizacyjne, służby, inspekcje i straże Powiatu, a także ocenę realizacji celów i działań opisanych w trzech głównych priorytetach przyjętego *Programu*:

- Priorytet I: Doskonalenie działań systemowych;
- Priorytet II: Zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych;
- Priorytet III: Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

9. WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW

BDL-GUS - Bank Danych Lokalnych Główny Urząd Statystyczny
DPS – Dom Pomocy Społecznej
GDDKiA - Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GUS – Główny Urząd Statystyczny
JCW - Jednolite części wód
MOF – Miejski Obszar Funkcjonalny
NFOŚiGW - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
NGO - Organizacje pozarządowe
OCEE - Olsztyńskie Centrum Edukacji Ekologicznej
OZE - Odnawialne źródła energii
PIG - Państwowy Instytut Geologiczny
PIG-PIB - Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy
PMŚ - Państwowy Monitoring Środowiska
PSSE – Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
PSP - Państwowa Straż Pożarna
PSChR – Państwowa Stacja Chemiczno-Rolnicza
RPO WiM – Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury
UPUL – Uproszczony Plan Urządzania Lasu
URE - Urząd Regulacji Energetyki
UM WWM – Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
WFOŚiGW - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie
WIOŚ - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie
WM ODN – Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli
ZOSP RP – Związek Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej

10. TABELLE

Tabela 2. Sposoby realizacji poszczególnych kierunków działań w ramach Priorytetu I - Doskonalenie działań systemowych

Kierunki działań i sposoby ich realizacji		Podmiot realizujący	Realizacja (nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
1. Uwzględnianie zasad ochrony środowiska w strategicznych programach rozwoju powiatu i gmin		Starostwo Powiatowe w Olsztynie	W 2016r. rozpoczęto prace nad opracowaniem „Strategii Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego na lata 2016-2025”. Dokument został przyjęty Uchwałą Nr XXI/193/2017 Rady Powiatu w Olsztynie z dnia 27 stycznia 2017r. Zagadnienia związane z ochroną środowiska zawarto w celu strategicznym nr 1: Wysoka jakość życia i stworzenie warunków do inwestowania dzięki działaniom poprawiającym infrastrukturę techniczną oraz stan środowiska naturalnego.		
2. Rozwój współpracy międzyregionalnej dla realizacji celów Programu Ochrony Środowiska					
3. Poprawa skuteczności działań administracyjnych poprzez:	a) doskonalenie nadzoru oraz współdziałania służb w zakresie zwalczania przestępstw i wykroczeń przeciwko przepisom ochrony przyrody i środowiska	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	W ramach prac Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Powiatu Olsztyńskiego oceniano zagrożenia porządku publicznego i bezpieczeństwa mieszkańców powiatu oraz opiniowano prace Policji i innych powiatowych służb, inspekcji i straży wykonujących na terenie powiatu zadania z tego zakresu.		

Kierunki działań i sposoby ich realizacji	Podmiot realizujący	Realizacja (nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
		<p>Kontrola wydanych zezwoleń na zbieranie i przetwarzanie odpadów.</p> <p>Udział pracowników starostwa w konferencjach, forach ekologicznych, szkoleniach – rozszerzających wiedzę z zakresu wydawanych decyzji.</p> <p>Wnioski dot. wydania decyzji z zakresu gospodarki odpadami podlegały weryfikacji pod kątem zgodności warunków realizacji inwestycji m.in. z mpzp oraz pod kątem ewentualnego zagrożenia dla środowiska i ludzi, zwłaszcza w przypadku odpadów niebezpiecznych.</p>		
<p>4. Wzrost udziału społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska poprzez:</p>	<p>a) doskonalenie systemu udostępniania społeczeństwu informacji o środowisku i jego ochronie przez organy administracji samorządowej wszystkich szczebli, a także</p>	<p>Prowadzenie publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Olsztynie.</p>		

Kierunki działań i sposoby ich realizacji		Podmiot realizujący	Realizacja (nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
	inne podmioty powołane do wykonywania zadań publicznych, dotyczących środowiska i jego ochrony		<p>Prowadzenie aktualnego wykazu podmiotów, którym udzielono stosownych zezwoleń lub pozwoleń z zakresu gospodarki odpadami, co pozwalało na udzielenie w wielu przypadkach informacji „od ręki”.</p> <p>Działania mające na celu upowszechnianie i wspieranie ochrony zwierząt i dziedzictwa przyrodniczego oraz podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców Powiatu Olsztyńskiego.</p> <p>Działania mające na celu upowszechnianie i rozwój edukacji ekologicznej poprzez działania ochronne i zabezpieczające jednostek OSP, skierowane do dzieci i młodzieży z terenu Powiatu Olsztyńskiego.</p>	<p>Na realizację tych zadań organizacjom pożytku publicznego udzielono z budżetu Powiatu dotacji celowych w wysokości 8000 zł w każdym roku.</p>	
	b) wspieranie rozwoju szkolnej edukacji w zakresie ochrony przyrody i środowiska	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Żardenikach	<p>Działalność Koła Ekologicznego i Koła „Ciekawi świata”. Akcje „Sprzątanie Świata” Sprzątanie Warmii i Mazur.</p> <p>Wycieczki po najbliższej okolicy – poznawanie walorów turystyczno – przyrodniczych najbliższej okolicy. Obserwacje przyrodnicze zwierząt i roślin.</p> <p>Zbiórka surowców wtórnych i ich segregacja. Kształtowanie pojęć: odpady, segregacja, recykling. Poznawanie naszego regionu- Warmii i Mazur.</p>		

Kierunki działań i sposoby ich realizacji	Podmiot realizujący	Realizacja (nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
		<p>Zajęcia terenowe w Nadleśnictwie Wipsowo, wycieczki do Muzeum Przyrody (lekcje muzealne, zwiedzanie wystawy), wycieczki do gospodarstw agroturystycznych, Muzeum Budownictwa Ludowego w Olsztynku, Rynu – śluza Guzianka, Lotniska w Szymanach, Rezerwatu Dzikich Zwierząt w Kadzidłowie; inscenizacja bitwy średniowiecznej w Karolewie</p> <p>Udział w Turniejach Ekologiczno – Przyrodniczych w Miłakowie, konkursy plastyczne o tematyce ekologicznej, ochronie przyrody. Zajęcia otwarte – Dzień Ziemi, „Zgaduj, zgadula, co w lesie huka” akcja propagująca oszczędzanie prądu i wody, energii ciepłej. Odnawialne źródła energii.</p> <p>Właściwe postępowanie ze zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym. Propagowanie zdrowej żywności. Konkursy kulinarne.</p>		
	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Szkoly i placowki oswiatowe w ramach zadan wlasnych organizowaly liczne konkursy, olimpiady z zakresu kultury, ekologii, ochrony srodowiska oraz braly czynny udzial w ww. przedsiwzięciach.		

Kierunki działań i sposoby ich realizacji		Podmiot realizujący	Realizacja (nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
			Wsparcie finansowe w latach 2015 i 2016 dla akcji Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Żardenikach „Rowerem po zdrowie” – zakup rowerów, edukacja ekologiczna.	8 000 (2x4000)	Środki własne
		Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Żardenikach	Prowadzenie cyklicznych zajęć o tematyce ekologicznej – koła zainteresowań: „Koło Ekologiczne”, Koło „Ciekawi Świata”, Koło Rowerowe.		
			Zajęcia otwarte dla uczniów ośrodka – segregacja odpadów, wycieczki do Nadleśnictwa Wipsowo do arboretum.		
			Realizacja projektu współfinansowanego przez Powiat Olsztyński „Smacznie, zdrowo i sportowo” – propagowanie zdrowego odżywiania i zdrowego stylu życia.		
		Zespół Szkół w Biskupcu	Prowadzenie przyszkolnego ogródka, organizacja wycieczek rowerowych oraz przygotowanie Dnia Ziemi przez szkolny Klub Arnika.		
			Przeprowadzenie bloku imprez ekologicznych organizowanych z okazji Dnia Ziemi dla wszystkich placówek oświatowych z gminy Biskupiec i gmin ościennych.	1000	Środki WM ODN w Olsztynie
			Zbieranie baterii oraz plastikowych nakrętek.		

Kierunki działań i sposoby ich realizacji		Podmiot realizujący	Realizacja (nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
	c) rozwój współpracy z mediami w zakresie upowszechniania informacji o środowisku i jego ochronie				
	d) zapewnienie udziału pozarządowych organizacji ekologicznych w gremiach podejmujących decyzje dotyczące ochrony środowiska	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	2016r. Konsultacje w sprawie dróg powiatowych.		
			2016r. Konsultacje społeczne opracowywanej „Strategii Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego na lata 2016-2025.		
			Konsultacje Roczno programu współpracy Powiatu Olsztyńskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W ramach Programu każdego roku przewidziane jest wsparcie realizacji imprez w ramach zadań publicznych.		
5. Uwzględnianie aspektów ekologicznych w planowaniu przestrzennym poprzez:	a) dążenie do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obejmującego całe obszary gmin	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Opiniowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.		
			Opiniowanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.		

Kierunki działań i sposoby ich realizacji		Podmiot realizujący	Realizacja (nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
	b) uwzględnianie w studiach oraz planach zagospodarowania przestrzennego wymagań ochrony środowiska, gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej, w szczególności wynikających z opracowań ekofizjograficznych, prognoz oddziaływania na środowisko, wyników monitoringu środowiska oraz wynikających z występowania przedmiotów ochrony		Konsultacje otrzymanych projektów planów zarządzania ryzykiem powodziowym.		
	c) ustalenie przebiegu i praktyczną realizację koncepcji zagospodarowania korytarzy ekologicznych w północnej części powiatu				
	d) doskonalenie ochrony krajobrazu kulturowego, realizację Programu Opieki nad Zabytkami Powiatu Olsztyńskiego	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Wspieranie rozwoju turystyki z uwzględnieniem walorów dziedzictwa kulturowego. Wsparcie inicjatyw lokalnych mających na celu popularyzację, promocję i prezentację zabytków i dziedzictwa kulturowego Powiatu Olsztyńskiego.		

Kierunki działań i sposoby ich realizacji		Podmiot realizujący	Realizacja (nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
			<p>Promowanie istniejących szlaków turystycznych i wspieranie inicjatyw mających na celu tworzenie nowych szlaków turystycznych wykorzystujących zasoby dziedzictwa kulturowego Powiatu Olsztyńskiego.</p> <p>Upowszechnianie wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego, jego stanu zachowania i potrzeb związanych z jego ochroną wśród mieszkańców Powiatu Olsztyńskiego.</p>		

Kierunki działań i sposoby ich realizacji	Podmiot realizujący	Realizacja (nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
<p>6.1. Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa poprzez:</p>	<p>a) popularyzację wiedzy o środowisku i jego ochronie przez media, publikacje i Internet</p>	<p>Starostwo Powiatowe w Olsztynie</p>	<p>Artykuły na stronie internetowej www.powiat-olsztynski.pl dotyczące działań organizowanych przez powiat, działań, w których powiat brał udział lub działań innych podmiotów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 29.04.2015r. Majówka z wędką - 25.08.2015r. Drogowcy i ekolodzy wspólnie zadbają o drzewa! - 16.09.2015r. Uwaga na gaz! - 16.09.2015r. Ostrożnie z przycinaniem drzew! - 08.10.2015r. Jak ustalić linię brzegową? - 04.11.2015r. Czad nie musi zabijać! - 26.11.2015r. Gospodarka odpadami – nowe decyzje - 07.04.2016r. STOP pożarom traw - 20.04.2016r. Pracowite Święto Lasu - 20.04.2016r. Dofinansowanie na wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych - 05.08.2016r. Debata o stanie jakości wody - 20.09.2016r. Doradztwo w zakresie efektywności energetycznej - 28.09.2016r. Zgaś ryzyko! - 09.11.2016r. Konsultacje w sprawie dróg 	

Kierunki działań i sposoby ich realizacji	Podmiot realizujący	Realizacja (nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
		<p>Dofinansowanie w 2016r. w formie dotacji celowych imprez promujących zdrowy styl życia przy wykorzystaniu walorów przyrodniczych Warmii:</p> <p>1/ OSP Nowa Wieś „Rowerem zdrowiej – poznajemy dziedzictwo przyrodnicze Warmii i Mazur” – 1000 zł.</p> <p>W ramach zadania zorganizowano rajd rowerowy dla mieszkańców powiatu olsztyńskiego. Celem zadania było propagowanie zdrowego stylu życia i upowszechnianie aktywnych form wolnego czasu wśród mieszkańców. W trakcie rajdu rowerowego zapoznano uczestników z lokalnym dziedzictwem przyrodniczym oraz wygłoszono pogadanki prozdrowotne, które miały na celu podniesienie świadomości na temat zdrowia i jego ochrony.</p> <p>Dofinansowanie w formie dotacji celowej imprezy promującej zdrowy styl życia przy wykorzystaniu walorów przyrodniczych Warmii:</p> <p>2/ Stowarzyszenie Inicjatyw Regionalnych LEX w Ruszajnach „I Inauguracyjny Spływ Kajakowy Szlakami Warmii” - 500 zł.</p> <p>W ramach zadania zorganizowano jednodniowy (30.08.2016 r.) spływ kajakowy dla mieszkańców Gminy Barczewo oraz wszystkich chętnych. Spływ rozpoczął się w Tumianach i zakończył w Barczewie. Prowadził</p>	1 500	Środki własne

Kierunki działań i sposoby ich realizacji		Podmiot realizujący	Realizacja (nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
			<p>Publikacja periodyku „Wieści z Powiatu”, w którym zawarte są informacje m.in. o akcjach organizowanych we własnym zakresie lub przez gminy powiatu olsztyńskiego.</p> <p>Publikacja informacji na stronie internetowej powiatu oraz na portalu Facebook m.in. o: Forum Ekonomicznym w Biskupcu „Ekologia – to się opłaca”, wystawie fotografii przyrodniczej „Przyroda Warmii – Michał Wawrowicz” w Dobrym Mieście.</p>		

Kierunki działań i sposoby ich realizacji	Podmiot realizujący	Realizacja (nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
		<p>Dofinansowanie w formie dotacji celowych imprez mających na celu upowszechnianie i wspieranie ochrony zwierząt i dziedzictwa przyrodniczego oraz podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu:</p> <p><u>2015 r.</u></p> <p>1/ Fundacja Albatros „Ptasie pogotowie” – 3000 zł.</p> <p>Celem zadania było niesienie pomocy chorym dzikim ptakom zgłoszonym na terenie powiatu olsztyńskiego. Zapewniono kompleksową opiekę 44 ptakom dostarczonym do Ośrodka Rehabilitacji Ptaków Dzikich w Bukwałdzie. Prowadzono również działania edukacyjne w Ptasiej Akademii. Ptasia Akademia to systematyczne zajęcia dla szkół i przedszkoli z powiatu olsztyńskiego. W trakcie zadania rozpropagowano kilkaset ulotek i broszur edukacyjno – promocyjnych na temat działalności ośrodków rehabilitacji zwierząt i Ptasiej Akademii.</p> <p><u>2016 r.</u></p> <p>1/ Fundacja Albatros „Ptasi ogród” – 2 000 zł</p> <p>2/ Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Olsztynie „Młody świadomy Ekolog” – 1000 zł</p> <p>33 Zadanie polegało na organizacji cyklu zajęć teoretycznych i praktycznych w zakresie ekologii, ochrony zwierząt</p>	11 000	Środki własne

Kierunki działań i sposoby ich realizacji		Podmiot realizujący	Realizacja (nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
			<p>Dofinansowanie w formie dotacji celowych imprez mających na celu upowszechnianie i rozwój edukacji ekologicznej poprzez działania ochronne i zabezpieczające jednostek OSP, skierowane do dzieci i młodzieży:</p> <p>2015r. Oddział Powiatowy ZOSP RP w Olsztynie:</p> <p>„Nasza wiedza chroni dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe” – 5000 zł.</p>		
	b) propagowanie sprzyjających ochronie środowiska zachowań konsumenckich				
	c) promocję proekologicznych form gospodarowania, eko- i agroturystyki, zdrowej żywności i zdrowego trybu życia	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	<p>Współorganizowanie dożynek powiatowo-gminnych, udział w świętach lasu, kiermaszach, festynach, współorganizowanie lub informowanie o plenerowych imprezach i zawodach sportowych lub ratowniczych.</p> <p>Artykuły na stronie: <i>www.powiat-olsztynski.pl</i> Ziołowe klimaty w olsztyńskim skansenie (11.08.2015 r.).</p> <p>Stoisko tematyczne podczas festynów edukacyjnych „Bezpieczne Ferie”, „Bezpieczne Wakacje”.</p>		

Kierunki działań i sposoby ich realizacji	Podmiot realizujący	Realizacja (nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
		<p>Dofinansowanie w 2016r. w formie dotacji celowych imprez promujących zdrowy styl życia przy wykorzystaniu walorów przyrodniczych Warmii:</p> <p>1/ OSP Nowa Wieś „Rowerem zdrowiej – poznajemy dziedzictwo przyrodnicze Warmii i Mazur” – 1000 zł.</p> <p>W ramach zadania zorganizowano rajd rowerowy dla mieszkańców powiatu olsztyńskiego. Celem zadania było propagowanie zdrowego stylu życia i upowszechnianie aktywnych form wolnego czasu wśród mieszkańców.</p> <p>W trakcie rajdu rowerowego zapoznano uczestników z lokalnym dziedzictwem przyrodniczym oraz wygłoszono pogadanki prozdrowotne, które miały na celu podniesienie świadomości na temat zdrowia i jego ochrony.</p> <p>Dofinansowanie w formie dotacji celowej imprezy promującej zdrowy styl życia przy wykorzystaniu walorów przyrodniczych Warmii:</p> <p>2/ Stowarzyszenie Inicjatyw Regionalnych LEX w Ruszajnach „I Inauguracyjny Spływ Kajakowy Szlakami Warmii” - 500 zł.</p> <p>W ramach zadania zorganizowano jednodniowy (30.08.2016 r.) spływ kajakowy dla mieszkańców Gminy Barczewo oraz wszystkich chętnych. Spływ rozpoczął się w Tumianach i zakończył w Barczewie (prowadził przez jezioro Tumiańskie, kanały</p>	1500	Środki własne

Kierunki działań i sposoby ich realizacji	Podmiot realizujący	Realizacja (nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
		<p>Dofinansowanie w formie dotacji celowej imprez lub cykli imprez sportowo-rekreacyjnych o zasięgu powiatowym mających na celu podnoszenie aktywności ruchowej:</p> <p><u>2015 r.</u></p> <p>1/ Biskupiecka Federacja Sportu „Sportowy Powiat Olsztyński – 2015r.” – 2 500 zł</p> <p>2/ Jeździecki Uczniowski Klub Sportowy przy Zespole Szkół w Smolajnach „GALOP” „Piknik Jeździecki w Smolajnach” – 2500 zł</p> <p><u>2016 r.</u></p> <p>1/ Jeździecki Uczniowski Klub Sportowy „GALOP” przy Zespole Szkół w Smolajnach „Piknik Jeździecki w Smolajnach” – 1500 zł</p> <p>2/ Stowarzyszenie Inicjatyw Edukacyjno-Sportowych w Jezioranach „Memoriał Stanisława Sieradzkiego” – 1 000 zł;</p> <p>3/ Uczniowski Klub Sportowy FRENDO w Dywitach „FRENDO CUP 2016” – 2500 zł.</p>	10 000	Środki własne

Kierunki działań i sposoby ich realizacji		Podmiot realizujący	Realizacja (nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
	d) podejmowanie akcji i działań na rzecz aktywnej ochrony środowiska w powiecie i gminach oraz upowszechnianie informacji o walorach przyrodniczych i kulturowych regionu	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	<p>Artykuły na stronie: www.powiat-olsztynski.pl m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 29.04.2015r. Majówka z wędką – 17.08.2016r. Media o podróżowaniu Łyną – 13.02.2015r. Nagrodzony za przewodniki po dawnej Warmii. 		
	e) organizowanie konkursów, wystaw, akcji, kampanii i festynów ekologicznych		Jak w ppkt. c). Organizowanie wystaw w budynku Starostwa Powiatowego w Olsztynie dotyczących prac plastycznych o tematyce związanej z walorami przyrodniczymi powiatu.		
6.2. Wspieranie działalności edukacyjnej prowadzonej przez samorządy i ich jednostki organizacyjne, ekologiczne organizacje pozarządowe i Lasy Państwowe			Wsparcie organizacji pozarządowych w ramach otwartego konkursu ofert zgodnie z pkt 6.1		
6.3. Opracowanie i realizacja lokalnych programów edukacyjnych uwzględniających specyfikę środowiska, lokalną tożsamość i tradycję kulturową, dla różnych grup odbiorców					
6.4. Rozwój infrastruktury terenowej służącej poznawaniu przyrody: ścieżek edukacyjnych, tras rowerowych, muzeów przyrodniczych i izb edukacyjnych					

Tabela 3. Sposoby realizacji poszczególnych kierunków działań w ramach Priorytetu II - Zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych

Kierunki działań i sposoby ich realizacji	Podmiot realizujący	Realizacja (nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
1. Ochrona przyrody i krajobrazu:				
1.1. Utrzymanie istniejących form ochrony przyrody, wspieranie inicjatyw prowadzących do ich powiększania i powoływania nowych				
1.2. Wspieranie wykonywania inwentaryzacji, waloryzacji i monitoringu różnorodności biologicznej				
1.3. Wspieranie realizacji planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, w szczególności na gruntach niestanowiących własności Skarbu Państwa				
1.4. Podejmowanie i wspieranie działań mających na celu eliminację ekspansywnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla rodzimej przyrody				
1.5. Ochrona różnorodności przyrodniczej w krajobrazie rolniczym poprzez:	a) promocję i realizację programów rolnośrodowiskowych, wdrażanie na obszarach cennych przyrodniczo proekologicznych form gospodarowania			
	b) wspieranie gospodarowania na ekstensywnie użytkowanych łąkach i pastwiskach			
	c) powstrzymywanie sukcesji i ograniczanie zalesień na obszarach nieleśnych o wysokiej wartości przyrodniczej			

Kierunki działań i sposoby ich realizacji		Podmiot realizujący	Realizacja (nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
	d) zachowanie i odtwarzanie śródpolnych remiz, zadrzewień, zakrzaceń i małych zbiorników wodnych	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	W ramach prowadzonych postępowań o wydanie zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów, sprawdzano i analizowano czy wycinka nie spowoduje zniszczenia lub całkowitej likwidacji zadrzewień przydrożnych i śródpolnych.		
	e) utrzymanie i tworzenie różnych form zadrzewień nierozzerwalnie związanych z przestrzenią krajobrazu kulturowego	Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie	Zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych „Aleja Kłonowa w Krajobrazie Gminy Jonkowo”.	b.d.	Dofinansowanie z NFOŚiGW w Warszawie w 2015 roku.
		Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Wykonanie wycinki drzew: – 1 szt. na działce numer 63/2 obręb Podleśna gmina Dobre Miasto i 2 szt. na działce nr 127 obręb Jankowo gm. Świątki – 3 szt. na działce numer 35/3 obręb Worławki gmina Świątki – 1 szt. na działce numer 205 obręb Tuławki gmina Dywity	7 316	Środki własne
1.6. Ochrona różnorodności przyrodniczej w krajobrazie miejskim poprzez:	a) zachowanie, powiększanie i pielęgnację terenów zielonych w miastach				
	b) wprowadzanie do zieleni miejskiej nasadzeń rodzimych gatunków drzew i krzewów przy stopniowej eliminacji gatunków obcych	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	W ramach prowadzonych postępowań o wydanie zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów pod warunkiem wykonania nasadzeń zastępczych wskazywany był wymóg sadzenia gatunków rodzimych.		

Kierunki działań i sposoby ich realizacji	Podmiot realizujący	Realizacja (nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)	
1.7. Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa, sporządzanie, uzupełnianie, aktualizacja i realizacja uproszczonych planów urządzania lasów (upul)		Sporządzenie w 2015r. upul dla lasów położonych na terenie gminy Gietrzwałd i Olsztynek.	54 759,67	Środki własne - 24.759,67zł (45,20%) WFOŚiGW - 30.000,00zł (54,80%)	
		Sporządzenie w 2016r. upul dla lasów położonych na terenie gminy Dobre Miasto, Jeziorany, Jonkowo i Świątki.	65 000	Środki własne - 49.999,99zł (77,00%) WFOŚiGW - 15.000,00zł (23,00%)	
		Nadzór nad gospodarką leśną sprawowany był przez Nadleśniczych na podstawie zawartych porozumień.	2015r - 94 195,29 2016r. - 101 551,54	Środki własne	
2. Racjonalne gospodarowanie zasobami wody:					
2.1. Ochrona przed deficytem wody poprzez:	a) realizację projektów mających na celu zapewnienie odpowiedniej ilości wody na potrzeby ludności i gospodarki	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	Budowa zbiornika retencyjnego w miejscowości Biskupiec, gm. Biskupiec, woj. warmińsko-mazurskie.	3 598 109,92	Budżet państwa, środki UE
	b) utrzymanie i modernizację systemów melioracyjnych, w tym urządzeń piętrzących wodę, umożliwiających sterowanie odpływem i zmniejszenie	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Wykonanie rozbiórki trzech tam bobrowych zlokalizowanych na rowie melioracyjnym położonym na działce numer 491/1 obręb Skolity, gmina Świątki stanowiącej własność Skarbu Państwa.	492	Środki własne

Kierunki działań i sposoby ich realizacji		Podmiot realizujący	Realizacja (nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
	nierównomierności przepływu cieków, z uwzględnieniem wymogów zachowania ciągłości morfologicznej cieków	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	Odbudowa jazu na rzece Mała Łyna w km 4 + 000, m. Dobre Miasto, woj. warmińsko – mazurskie.	1 533 710,92	Budżet państwa, środki UE
			Odbudowa jazu na rzece Kirsna w km 0 + 550, m. Smolajny, gm. Dobre Miasto, woj. warmińsko – mazurskie.	2 007 351,09	Budżet państwa, środki UE
	c) poprawę zdolności retencyjnych poprzez ochronę retencji naturalnej, instalowanie urządzeń regulujących odpływ wód				
	d) utrzymanie i odnawianie urządzeń melioracji szczegółowych z uwzględnieniem wymogów ochrony cennych siedlisk przyrodniczych zależnych od wód	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Wykonanie częściowej rozbiórki trzech tam bobrowych zlokalizowanych na działce nr 236/1, obręb Wągsty, gm. Kolno stanowiącej własność Skarbu Państwa	1 771,20	Środki własne
			Wykonanie rozbiórki tamy bobrowej zlokalizowanej na działce nr 153/5, obręb Gietrzwałd, gm. Gietrzwałd stanowiącej własność Skarbu Państwa zgodnie z decyzją Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie.	850	
e) dążenie do maksymalizacji oszczędności zasobów wodnych przeznaczonych na cele przemysłowe i konsumpcyjne, wprowadzanie wodooszczędnych technologii produkcji, propagowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Ustalanie warunków w pozwoleniach zintegrowanych w zakresie ilości zużywanej wody, biorąc pod uwagę wodooszczędne technologie produkcji opisane w dokumentach BREF i monitorowanie zużycia wody w instalacji na podstawie rocznych raportów monitoring.			

Kierunki działań i sposoby ich realizacji		Podmiot realizujący	Realizacja (nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
			Sprawdzanie czy wnioski o pozwolenie na wytwarzanie odpadów dla instalacji nowo uruchamianych lub w sposób istotnie zmienianych zawierały informacje o spełnianiu wymogów dla technologii oszczędnej i racjonalnej.		
2.2. Ochrona przed powodzią poprzez:	a) wyznaczenie nowych obszarów zalewowych				
	b) aktualizację powiatowego planu zarządzania kryzysowego wraz z planem ochrony przed powodzią, przy współdziałaniu z gminami	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Sporządzenie Powiatowego Planu Zarządzania Kryzysowego zatwierdzonego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego w dniu 18.09.2015r. (Nr ZK-I.5532.21.2015).		
	c) systematyczną konserwację brzegów cieków wodnych	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	Przetarg nieograniczony na systematyczną konserwację brzegów cieków wodnych.	3 021 000	Budżet państwa
	d) prawidłową eksploatację i konserwację systemów melioracyjnych i urządzeń wodnych	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	Przetarg nieograniczony na prawidłową eksploatację i konserwację systemów melioracyjnych urządzeń wodnych.	23 695 000	Budżet państwa
		Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie	Remont drogi Klewki-Klebark Wielki od km 0+614 od km 0+778 poprzez likwidację przełomów oraz odtworzenie rowów odwadniających.	57 333,38	b.d.
	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Wykonanie przebudowy przepustu zlokalizowanego na działce numer 232/4, obręb Konradowo, gmina Świątki stanowiącej własność Skarbu Państwa.	13 532,98	Środki własne	

Kierunki działań i sposoby ich realizacji	Podmiot realizujący	Realizacja (nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
		<p>Wykonanie udroźnienia rowu melioracyjnego położonego na działce numer 226, obręb Mokiny, gmina Barczewo poprzez wykonanie następujących prac:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odmulenie dna rowu sprzętem mechanicznym warstwą do 50 cm głębokości z rozplantowaniem urobku wydobytego z dna – na całej długości rowu tj. na odcinku ok. 380 m, - wykoszenie skarp o szerokości 6m²/mb na całej długości rowu tj. na odcinku ok. 380 m, - usunięcie zakrzaczeń. 	7 000	
		<p>Wykonanie udroźnienia rowu melioracyjnego położonego na działce numer 30, obręb Nagłady, gm. Gietrzwałd poprzez wykonanie następujących prac:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odmulenie dna rowu sprzętem mechanicznym warstwą do 40 cm głębokości z rozplantowaniem urobku wydobytego z dna <ul style="list-style-type: none"> - na całej długości rowu (ok 180 mb) - wykoszenie skarp o szerokości 1-1,5 m²/mb na całej długości rowu. 	2 700	

Kierunki działań i sposoby ich realizacji		Podmiot realizujący	Realizacja (nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
			<p>Udrożnienie rowu melioracyjnego położonego na działce numer 213, obręb Gietrzwałd, gmina Gietrzwałd poprzez wykonanie następujących prac:</p> <ul style="list-style-type: none"> - usunięcie zakrzaceń, - odmulenie dna rowu sprzętem mechanicznym warstwą do 50 cm głębokości z rozplantowaniem urobku wydobytego z dna – na całej długości rowu tj. na odcinku ok. 300 m, - wykoszenie skarp na całej długości rowu tj. na odcinku ok. 300 m, odmulenie wylotu przepustu. 	5 814,98	
	e) ograniczenie budownictwa na terenach zalewowych i zagrożonych podtopieniami				
2.3. Ochrona zasobów wód podziemnych poprzez:	a) odpowiednie zagospodarowanie i użytkowanie stref ochrony ujęć wód				
	b) likwidację nieczynnych ujęć wody				
3. Ochrona powierzchni ziemi poprzez:	a) upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej oraz doskonalenie doradztwa rolniczego				
	b) przeciwdziałanie erozji gleb poprzez wprowadzanie trwałej pokrywy roślinnej oraz stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych				

Kierunki działań i sposoby ich realizacji	Podmiot realizujący	Realizacja (nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
	c) przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogeniczne, w szczególności zapobieganie dewastacji gleb hydrogenicznym			
	d) zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych, dla przywrócenia im funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej			
	e) promocję rolnictwa ekologicznego i rolnictwa integrowanego			
	f) stosowanie urządzeń zabezpieczających glebę przed zanieczyszczeniem	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Warunki magazynowania odpadów w zezwoleniach i pozwoleniach z zakresu gospodarki odpadami obejmowały zabezpieczenie gruntu, na którym odpady są magazynowane, zwłaszcza w przypadku odpadów niebezpiecznych np. poprzez utwardzenie lub umieszczanie odpadów w szczelnych pojemnikach odpornych na działanie substancji wchodzących w skład odpadu, ewentualnie umieszczanie w dodatkowym zamykanym pomieszczeniu.	
4. Właściwe gospodarowanie zasobami	a) budowę i modernizację urządzeń służących do poboru wody i sieci wodociągowych	DPS Grazymy	Modernizację stacji uzdatniania wody (hydroforni) przy DPS w 2015 r.	22 867
				Środki własne

Kierunki działań i sposoby ich realizacji		Podmiot realizujący	Realizacja (nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
geologicznymi poprzez:	b) ograniczenie zużycia wody z ujęć podziemnych do celów przemysłowych				
	c) eliminację nielegalnej eksploatacji kopalni				
5. Ochrona klimatu poprzez:	a) promocję wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w szczególności mini- i mikroenergetyki, w celu zapewnienia wzrostu udziału OZE w bilansie energii pierwotnej				
	b) rozwój małych instalacji OZE, wspieranie produkcji instalacji OZE				
	c) opracowanie powiatowego programu wykorzystania OZE, pracę nad programem niskowęglowego rozwoju powiatu				
	d) zwiększanie efektywności energetycznej gospodarki i ograniczanie zapotrzebowania na energię				
	e) prowadzenie gospodarki leśnej w sposób zapewniający przyrost zasobności drzewostanów (kumulację dwutlenku węgla)				
6. Doskonalenie gospodarowania zasobami energetycznymi, sporządzanie planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe					

Tabela 4. Sposoby realizacji poszczególnych kierunków działań w ramach Priorytetu III - Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego

Kierunki działań i sposoby ich realizacji	Podmiot realizujący	Realizacja (tak lub nie, nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)	
1. Ograniczanie środowiskowych zagrożeń zdrowia i życia:					
1.1. Koordynacja działań z zakresu monitoringu zagrożeń dla zdrowia mieszkańców poprzez:	a) analizowanie sytuacji dotyczącej stanu zaopatrzenia ludności w wodę do picia o dobrej jakości, monitoring jakości wody pitnej oraz w miarę potrzeb, inicjowanie działań naprawczych	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olsztynie	W ramach monitoringu jakości wody Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny analizował wyniki badań wody, przekazane przez podmioty odpowiedzialne za jej produkcję, w zakresie ewentualnych zagrożeń zdrowotnych, dokonywał oceny jakości wody (ocena bieżąca, okresowa, obszarowa) oraz monitorował wywiązywanie się tych podmiotów z realizacji harmonogramu działań naprawczych.		
			W ramach prowadzonego nadzoru kontrolował jakość wody z 109 wodociągów publicznych i indywidualnych.		
			Przeprowadzane kontrole jakości wody miały na celu zapobieganie epidemiom wodnym, zatruciom i innym ujemnym skutkom, które mogą wystąpić w następstwie spożywania zanieczyszczonej wody.		
			W przypadku stwierdzenia niewłaściwej jakości wody, właściwy PPIS nakazywał przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu doprowadzenie jakości wody do norm określonych		

Kierunki działań i sposoby ich realizacji		Podmiot realizujący	Realizacja (tak lub nie, nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
			W latach 2015-2016 na terenie powiatu olsztyńskiego wydano 46 takich decyzji. W analizowanym okresie nie stwierdzono występowania chorób wodozależnych o potwierdzonej etiologii.		
	b) zbieranie i udostępnianie informacji na temat zagrożeń dla zdrowia społeczeństwa (zarówno nagłych, jak i długotrwałych)				
	c) wykonywanie analiz ryzyka zdrowotnego dla procedur związanych z dopuszczaniem inwestycji do realizacji				
	d) poprawę technicznego wyposażenia służb kontrolnych w nowoczesny sprzęt oraz sieci alarmowe	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Zakup 5 szt. przenośnych mierników gazów DRAGER 5500-CO DRG328 na potrzeby gminnych jednostek ochotniczych straży pożarnych.	4 999,95	Środki własne
	e) wspieranie akcji edukacyjno-szkoleniowych dla służb zakładów przemysłowych i pracowników administracji publicznej w zakresie zapobiegania awariom oraz skażeniom środowiska				
1.2. Skuteczny nadzór nad instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami awarii przemysłowych powodujących zanieczyszczenie środowiska		Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Ustalanie warunków w pozwoleniach zintegrowanych w zakresie magazynowania i stosowania substancji, stanowiących potencjalne źródło		

Kierunki działań i sposoby ich realizacji	Podmiot realizujący	Realizacja (tak lub nie, nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
		zanieczyszczenia środowiska na skutek awarii, biorąc pod uwagę metody opisane w dokumentach BREF ⁹ .		
1.3. Aktualizacja powiatowego planu zarządzania kryzysowego	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Zgodnie z dwuletnim cyklem planowania w 2015r. opracowano „Powiatowy Plan Zarządzania Kryzysowego”. Zaktualizowano „Plan operacyjny ochrony przed powodzią powiatu olsztyńskiego” stanowiący załącznik do planu zarządzania kryzysowego.		
1.4. Dopuszczenie wyspecjalizowanych jednostek w sprzęt do wykrywania i lokalizacji awarii, likwidacji oraz analizy skutków tych awarii	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Udzielenie dotacji celowych w latach 2015 i 2016r. mających na celu wsparcie Ochotniczych Straży Pożarnych działających na terenie Powiatu Olsztyńskiego w realizacji zadań związanych z ochroną środowiska i gospodarką wodnej. Dotacji udzielono m. in. na zakup środków ochrony osobistej strażaków oraz specjalistycznych sprzętów umożliwiających gaszenie pożarów, likwidację skutków podtopień i powodzi, usuwanie połamanych drzew, wykrywanie wycieków gazów, likwidację skutków wypadków samochodowych, ochronę akwenów wodnych przed zanieczyszczeniami oraz ochronę życia i zdrowia osób	2015 r. - 119 900 2016 r. - 119 960	Środki budżetu Powiatu Olsztyńskiego pochodzące z opłat i kar środowiskowych. Poza udzielonymi dotacjami środki pozwalające na zrealizowanie zadania stanowiły udział własny Dotowanych lub środki pozyskane z Urzędów Miast i Gmin Powiatu Olsztyńskiego, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Oddziału Wojewódzkiego Związku OSP RP lub

⁹ dokumenty referencyjne BREF dotyczące Najlepszych Dostępnych Technik (BAT)

Kierunki działań i sposoby ich realizacji	Podmiot realizujący	Realizacja (tak lub nie, nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
		poszkodowanych w wypadkach.		innych źródeł.
2. Poprawa jakości powietrza:				
2.1. Redukcja emisji SO ₂ , NO _x i pyłu drobnego z procesów wytwarzania energii poprzez:	a) likwidację lokalnych kotłowni węglowych, zamiana na obiekty niskoemisyjne			
	b) instalowanie wysokosprawnych urządzeń ciepłowniczych i budowę nowoczesnych sieci ciepłowniczych na obszarach zwartej zabudowy			
	c) instalowanie i modernizacja urządzeń ochrony powietrza	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Analiza dotrzymywania standardów emisyjnych przez instalacje energetyczne powyżej 1 MW w trakcie prowadzonych postępowań, nakładanie obowiązków wyposażenia instalacji w urządzenia ochrony powietrza.	
	d) prowadzenie kontroli prawidłowości eksploatacji urządzeń energetycznych			
	e) rozbudowę sieci gazowej (przesyłowej i rozdzielczej) na terenie powiatu			
	f) zmniejszanie zapotrzebowania na energię: stosowanie energooszczędnych technologii	Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie	Termomodernizacja budynków Jednostki Ratowniczo - Gaśniczej nr 3 w Biskupcu.	1 121 630

Kierunki działań i sposoby ich realizacji		Podmiot realizujący	Realizacja (tak lub nie, nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
	w gospodarce, dokonywanie termomodernizacji budynków, wprowadzanie nowoczesnych systemów grzewczych w domach jednorodzinnych, zmniejszanie strat energii w systemach przesyłowych (elektroenergetycznych i ciepłych)	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Ustalanie warunków w pozwoleniach zintegrowanych w zakresie zużycia energii w instalacji, biorąc pod uwagę energooszczędne technologie opisane w dokumentach BREF ¹⁰ ; monitorowanie zużycia energii w instalacji na podstawie rocznych raportów monitoring.		
2.2. Ograniczenie emisji ze środków transportu poprzez:	a) modernizację taboru samochodowego i promocję korzystania z publicznych środków transportu				
	b) poprawę jakości dróg i organizacji ruchu kołowego	Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie	W ramach poprawy stanu nawierzchni ulic i dróg wykonano 38 inwestycji polegających na przebudowie niebezpiecznych odcinków, budowie i modernizacji dróg oraz odnowie lub utwardzeniu nawierzchni dróg: w 2015 roku - 14 inwestycji, w 2016 roku - 24 inwestycje.	2015 r. - 5 897 609,97 2016 r. - 6 142 932,20	Środki własne, dotacje
		Zarząd Dróg Wojewódzkich	W ramach poprawy stanu nawierzchni ulic i dróg, wykonano 7 inwestycji polegających na przebudowie dróg, rozbudowie dróg, budowie chodnika i zatoki autobusowej oraz wzmocnieniu skarpy: w 2015 roku - 1 inwestycja, w 2016 roku - 6 inwestycji.	2015 r. - 125 000 2016 r. - 3 377 662	Środki własne, dotacje z budżetu państwa, Środki pochodzące z innych źródeł
2.3. Opracowanie gminnych planów zaopatrzenia					

¹⁰ dokumenty referencyjne BREF dotyczące Najlepszych Dostępnych Technik (BAT)

Kierunki działań i sposoby ich realizacji		Podmiot realizujący	Realizacja (tak lub nie, nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe z uwzględnieniem potencjału energii odnawialnej możliwej do wykorzystania					
2.4. Opiniowanie i wspieranie realizacji programu ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej po jego opracowaniu przez Zarząd województwa		Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Przesyłanie corocznych sprawozdań dotyczących realizacji programu.		
3. Poprawa jakości wód poprzez:	a) budowę nowych i modernizację istniejących oczyszczalni ścieków oraz rozbudowę sieci kanalizacyjnych				
	b) osiąganie wymaganych prawem norm jakości ścieków oczyszczonych	DPS Grażymy	Remont eksploatacyjny przyzakładowej oczyszczalni ścieków DPS Grażymy (wymiana kształtek w złożu biologicznym, wymiana mieszałki w stopniu chemicznym) w 2016 roku.	67 943	Środki własne
	c) budowę systemów kanalizacji sanitarnej na terenach pozbawionych izolacji od użytkowych warstw wodonośnych oraz o izolacji nieciągłej lub słabej przed dopływem zanieczyszczeń				
	d) budowę systemów kanalizacji sanitarnej na terenach wiejskich, w miejscowościach zwodociągowanych, na obszarach zlewni pojeziernych i w skupiskach zabudowy rekreacyjnej zlokalizowanej nad jeziorami				

Kierunki działań i sposoby ich realizacji	Podmiot realizujący	Realizacja (tak lub nie, nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
	e) budowę przydomowych oczyszczalni ścieków dla posesji rozproszonych lub poza zasięgiem istniejących i projektowanych sieci kanalizacyjnych			
	f) prowadzenie rejestru zbiorników bezodpływowych, kontrolę ich stanu oraz umów na opróżnianie			
	g) wyposażenie istniejących sieci kanalizacji deszczowej w urządzenia podczyszczające oraz budowę systemów kanalizacji deszczowej na terenach zurbanizowanych			
	h) wyposażenie jak największej liczby gospodarstw rolnych w zbiorniki na gnojowicę i płyty obornikowe, stosowanie zasad dobrej praktyki rolniczej			
	i) utrzymywanie trwałej pokrywy roślinnej i ograniczanie zabudowy strefy brzegowej wód			

Kierunki działań i sposoby ich realizacji		Podmiot realizujący	Realizacja (tak lub nie, nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
4. Doskonalenie gospodarki odpadami, realizacja wojewódzkiego planu gospodarki odpadami, w tym m.in.:	a) zapobieganie powstawaniu odpadów	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Obowiązująca od dnia 23.01.2013r. ustawa o odpadach nakazuje przestrzegać hierarchii postępowania z odpadami, co spowodowało konieczność dostosowania produkcji do wymogów gospodarki odpadami. Zatem podmioty używały materiałów bardziej trwałych, opakowań wielokrotnego użytku, więcej odpadów poddawano przygotowaniu do ponownego użycia, odzyskowi lub recyklingowi, przez co wprowadzono do produkcji mniej nowych surowców, a to sprawiło, że nie były generowane kolejne odpady lub było ich znacznie mniej.		
			Ustalanie warunków w pozwoleniach zintegrowanych w zakresie gospodarki odpadami z instalacji, biorąc pod uwagę technologie opisane w dokumentach BREF ¹¹ .		
			Monitorowanie ilości wytwarzanych odpadów w instalacji na podstawie rocznych raportów monitoring.		

¹¹ dokumenty referencyjne BREF dotyczące Najlepszych Dostępnych Technik (BAT)

Kierunki działań i sposoby ich realizacji	Podmiot realizujący	Realizacja (tak lub nie, nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
	b) doskonalenie systemu selektywnej zbiórki i odbioru selektywnie zebranych odpadów			
	c) monitoring zamkniętych składowisk odpadów	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Analiza corocznego raportu z monitoringu zamkniętego składowiska w m. Górowo, gm. Kolno przedkładanego przez Gminę Kolno.	
	d) wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olsztynie	W oparciu o art. 4 ust. 1 pkt 5 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2017, poz. 1261 z późn. zm.) prowadzono działania kontrolne w zakresie przestrzegania przez pracodawców przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne środowiska pracy w zakładach sektora gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości prowadzono postępowanie administracyjne w celu usunięcia stwierdzonych uchybień. W latach 2015-2016 chorób zawodowych u pracowników zatrudnionych w sektorze gospodarki odpadami nie stwierdzono.	

Kierunki działań i sposoby ich realizacji		Podmiot realizujący	Realizacja (tak lub nie, nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
		Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Kontrola w trakcie obowiązywania zezwolenia w celu weryfikacji przestrzegania jego warunków przez podmiot prowadzący określoną działalność z zakresu gospodarki odpadami. Obwarowanie koniecznością uzyskania stosownych decyzji z zakresu gospodarki odpadami daje możliwość kontroli nad strumieniami odpadów generowanych m.in. w produkcji, poprzez możliwość określenia ich ilości, składu, sposobu przetworzenia lub dalszego wykorzystania.		
	e) zintensyfikowanie edukacji ekologicznej promującej zapobieganie powstawaniu odpadów i właściwe postępowanie z odpadami				
	f) identyfikacja potencjalnie historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi i ich remediacja	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	W 2016 rozpoczęto prace nad identyfikacją działalności mogących powodować potencjalne historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi.		
5. Ograniczanie oddziaływania hałasu i pól elektromagnetycznych:					
5.1. Uwzględnianie w planowaniu przestrzennym ochrony przed hałasem, stosownie do wymogów ustawy Prawo ochrony środowiska, między innymi poprzez właściwe kształtowanie przestrzeni urbanistycznej.					
5.2. Opracowanie programów ochrony przed hałasem na terenach, gdzie przekracza on wartość dopuszczalną, realizacja przedsięwzięć technicznych i organizacyjnych					

Kierunki działań i sposoby ich realizacji	Podmiot realizujący	Realizacja (tak lub nie, nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
dla zmniejszenia poziomu hałasu				
5.3. Ograniczanie hałasu, zwłaszcza w osiedlach mieszkaniowych przez np. tworzenie stref wolnych od transportu, ograniczenie szybkości ruchu, tworzenie pasów zwartej zieleni ochronnej, budowę ekranów akustycznych				
5.4. Poprawa stanu nawierzchni ulic i dróg, zapewnienie płynności ruchu	Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie	W ramach poprawy stanu nawierzchni ulic i dróg wykonano 38 inwestycji polegających na przebudowie niebezpiecznych odcinków, budowie i modernizacji dróg oraz odnowie lub utwardzeniu nawierzchni dróg: w 2015 roku - 14 inwestycji, w 2016 roku - 24 inwestycje.	2015 r. – 5 897 609,97 2016 r. – 6 142 932,20	Środki własne, dotacje
	Zarząd Dróg Wojewódzkich	W ramach poprawy stanu nawierzchni ulic i dróg, wykonano 7 inwestycji polegających na przebudowie dróg, rozbudowie dróg, budowie chodnika i zatoki autobusowej oraz wzmocnieniu skarpy: w 2015 roku - 1 inwestycja, w 2016 roku - 6 inwestycji.	2015 r. – 125 000 2016 r. – 3 377 662	Środki własne, dotacje z budżetu państwa, środki pochodzące z innych źródeł
5.5. Stosowanie zabezpieczeń przed nadmiernym hałasem pracujących urządzeń, maszyn, linii technologicznych, wymiana na urządzenia o mniejszej emisji hałasu	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Ustalanie warunków w pozwoleniach zintegrowanych w zakresie emisji hałasu z instalacji, biorąc pod uwagę opisane w dokumentach BREF ¹² metody jego ograniczania, monitorowanie dotrzymywania dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach chronionych na		

¹² dokumenty referencyjne BREF dotyczące Najlepszych Dostępnych Technik (BAT)

Kierunki działań i sposoby ich realizacji	Podmiot realizujący	Realizacja (tak lub nie, nazwa zadania lub opis sposobu realizacji)	Wysokość finansowania	Źródła finansowania (środki własne, dotacje, środki UE, fundusze celowe, inne)
		podstawie okresowych pomiarów.		
5.6. Wprowadzanie ograniczeń emisji hałasu na wodach i obszarach cennych przyrodniczo	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	W latach 2015-2016 obowiązywała Uchwała Rady Powiatu w Olsztynie Nr XXII/307/2013 z dnia 30 sierpnia 2013r., którą wprowadzono zakaz używania jednostek pływających z silnikami spalinowymi na niektórych akwenach wodnych powiatu Olsztyńskiego (28 jezior i 1 rzeka).		
5.7. Budowa tras rowerowych				
5.8. Egzekwowanie zapisów zawartych w raportach oddziaływania źródeł pól elektromagnetycznych na środowisko dotyczących obszarów ograniczonego użytkowania				
6. Ograniczanie zagrożeń ze strony substancji chemicznych w środowisku poprzez:	a) kontynuację krajowego programu usuwania azbestu	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olsztynie	Sprawuje bieżący nadzór nad przestrzeganiem przepisów dotyczących warunków pracy podczas zabezpieczania/usuwania wyrobów zawierających azbest. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wdrażano postępowanie administracyjne w celu ich usunięcia.	
	b) upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej, w tym prawidłowego stosowania środków chemicznych			
	c) propagowanie produktów z substancji ulegających biodegradacji (np. torby na zakupy)			

Tabela 5. Inwestycje z zakresu ochrony środowiska zrealizowane przez Powiat Olsztyński i jednostki organizacyjne w latach 2015-2016

Lp.	Jednostka realizująca	Zadanie	Data rozpoczęcia inwestycji	Koszty realizacji inwestycji (w zł)	Rok zakończenia inwestycji lub planowana data zakończenia inwestycji	Uwagi lub wyjaśnienia
1.	Starostwo Powiatowe w Olsztynie	Wykonanie udrożnienia rowów melioracyjnych wraz z odmuleniem dna rowu	2016	12 817,68	2016	
2.		Przebudowa przepustu w Konradowie	2016	13 532,98	2016	
Jednostki organizacyjne Powiatu Olsztyńskiego						
1.	Dom Pomocy Społecznej Grazymy	Modernizacja stacji uzdatniania wody (hydroforni) przy DPS	2015	22867	2015	
2.		Remont eksploatacyjny przyzakładowej oczyszczalni ścieków przy DPS Grazymy (wymiana kształtek w złożu biologicznym, wymiana mieszadła w stopniu chemicznym, wywóz starych kształtek)	2016	67943	2016	
3.		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1435N na odcinku od Olsztyńka do Jemiołowa	14.07.2015	632 908,31	4.11.2015	
4.		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1507N na odcinku od km 0+270 do km 4+500 Rudziska-Kobuły	7.08.2015	876 887,43	3.12.2015	
5.		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1486N Labuszewo-Botowo	11.08.2015	1 511 249,98	23.11.2015	

Lp.	Jednostka realizująca	Zadanie	Data rozpoczęcia inwestycji	Koszty realizacji inwestycji (w zł)	Rok zakończenia inwestycji lub planowana data zakończenia inwestycji	Uwagi lub wyjaśnienia
6.	Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1449N w m. Gradki	4.08.2015	749 299,65	27.11.2015	
7.		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1435N w m. Kunki	14.07.2015	509 787,06	9.11.2015	
8.		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1495N Kolno-Bęsia -Etap I od km 7+583 od km 10+584	11.08.2015	882 944,31	30.10.2015	
9.		Przebudowa dróg powiatowych: Nr 1203N i Nr 1407N w m. Jonkowo	27.08.2015	182 415,41	24.11.2015	
10.		Odnowa nawierzchni od skrzyżowania z DK 57 w kierunku m. Wilimy	30.09.2015	89 938,10	13.11.2015	
11.		Likwidacja zastoisk wody w miejscowości Ruś	23.11.2015	6 800	9.12.2015	
12.		Poprawa bezpieczeństwa na drogach powiatowych - ZADANIE NR 1- Remont pobocza Naterki- Sząbruk	21.10.2015	184 494,12	9.12.2015	
13.		Poprawa bezpieczeństwa na drogach powiatowych - ZADANIE NR 2- Remont pobocza Bartąg- Ruś	21.10.2015	176 045,35	9.12.2015	
14.		Poprawa bezpieczeństwa na drogach powiatowych - ZADANIE NR 3- Uzupelnienie pobocza Purda- Pajtuny	21.10.2015	29 612,25	9.12.2015	

Lp.	Jednostka realizująca	Zadanie	Data rozpoczęcia inwestycji	Koszty realizacji inwestycji (w zł)	Rok zakończenia inwestycji lub planowana data zakończenia inwestycji	Uwagi lub wyjaśnienia
15.		Remont dróg powiatowych poprzez uzupełnienie zaniżeń w jezdni mieszanką mineralno- asfaltową na gorąco	6.11.2015	41 328	4.12.2015	
16.		Wykonanie utwardzonego pobocza oraz odwodnienie w miejscowości Świątki	22.10.2015	23 900	16.11.2015	
17.	Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie	Remont drogi Klewki-Klebark Wielki od km 0+614 od km 0+778 poprzez likwidację przełomów oraz odtworzenie rowów odwadniających	8.07.2015	57 333,38	18.08.2015	
18.		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1454N od drogi wojewódzkiej 590 w kierunku miejscowości Stanclowo	29.05.2016	354 172,77	22.07.2016	
19.		Przebudowa drogi powiatowej 1422N w miejscowości Tłokowo	16.03.2016	613 038,67	15.07.2016	
20.		Przebudowa drogi powiatowej 1415N od miejscowości Piotraszewo od drogi wojewódzkiej 507	16.03.2016	1 497 470,01	8.07.2016	
21.		Przebudowa drogi powiatowej 1407N na odcinku Świątki-Żardeniki	24.03.2016	733 108,76	21.06.2016	
22.		Przebudowa drogi powiatowej 1435N na odcinku Jemiołowo-Kunki	24.03.2016	364 492,58	31.05.2016	

Lp.	Jednostka realizująca	Zadanie	Data rozpoczęcia inwestycji	Koszty realizacji inwestycji (w zł)	Rok zakończenia inwestycji lub planowana data zakończenia inwestycji	Uwagi lub wyjaśnienia
23.		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1497N od drogi wojewódzkiej w miejscowości Kabiny w kierunku miejscowości Kolno	22.08.2016	189 449,52	12.10.2016	
24.		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1487N Kikity-Biesowo, na odcinku od km 1+269 do km 2+360	22.08.2016	272 043,16	12.10.2016	
25.	Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1431N na odcinku Platyny-Warlity Małe od km 0+000 od km 0+589	11.07.2016	99 991,99	14.10.2016	
26.		Modernizacja drogi powiatowej Nr 1425N Biesal-Guzowy Piec	12.07.2016	307 565,73	19.10.2016	
27.		Przebudowa drogi powiatowej 1449N Gradki-Tuławki	19.07.2016	278 745,70	20.10.2016	
28.		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1203N na odcinku Nowe Kawkowo-Stare Kawkowo	22.08.2016	196 771,32	7.10.2016	
29.		Przebudowa ulicy Garnizonowej w Dobrym Mieście	15.09.2016	326 565	9.12.2016	
30.		Przebudowa drogi powiatowej 1489N w miejscowości Najdymowo	9.09.2016	214 610,62	14.11.2016	
31.		Remont odcinka drogi powiatowej 1376N w miejscowości Bartąg	5.07.2016	87 460,87	26.09.2016	

Lp.	Jednostka realizująca	Zadanie	Data rozpoczęcia inwestycji	Koszty realizacji inwestycji (w zł)	Rok zakończenia inwestycji lub planowana data zakończenia inwestycji	Uwagi lub wyjaśnienia
32.	Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie	Remont drogi powiatowej 1468N w miejscowości Marcinkowo na odcinku od km 12+754 do km 13+150	4.07.2016	169 778,77	11.10.2016	
33.		Uzupełnienie nawierzchni drogi powiatowej 1407N oraz remont chodnika w miejscowości Świątki	27.05.2016	49 003,20	9.08.2016	
34.		Remont drogi w miejscowości Jeziorany na ul. Mickiewicza	27.05.2016	68 644,09	30.06.2016	
35.		Remont drogi powiatowej w miejscowości Łęgajny	26.04.2016	127 870,80	20.06.2016	
36.		Remont drogi powiatowej w miejscowości Brzydowo	26.04.2016	37 884	20.06.2016	
37.		Likwidacja zapadliska w miejscowości Skajboty	3.11.2016	30 258	16.11.2016	
38.		Likwidacja przełomu w miejscowości Klebark Mały	21.10.2016	9 438	14.11.2016	
39.	Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie	Remont drogi Gietrzwałd-Unieszewo poprzez wbudowanie betonu asfaltowego w zadolenia powstałe w nawierzchni	21.10.2016	73 828,78	23.11.2016	
40.		Likwidacja zastoiska wody w miejscowości Bartąg	14.11.2016	8 600	5.12.2016	
41.		Uzupełnienie zaniżonego pobocza na odcinku drogi powiatowej Nr 1468N od DK 53 w kierunku miejscowości Nowa Wieś	30.11.2016	32 139,90	21.12.2016	
42.	Komenda Miejska	Termomodernizacja	05.08.2015	1121630	15.11.2015	

Lp.	Jednostka realizująca	Zadanie	Data rozpoczęcia inwestycji	Koszty realizacji inwestycji (w zł)	Rok zakończenia inwestycji lub planowana data zakończenia inwestycji	Uwagi lub wyjaśnienia
	Państwowej Straży Pożarnej	budynków Jednostki Ratowniczo – Gaśniczej nr 3 w Biskupcu				

Tabela 6. Wybrane inwestycje z zakresu ochrony środowiska zrealizowane przez Gminy na terenie powiatu olsztyńskiego w latach 2015-2016

Lp.	Jednostka realizująca	Zadanie	Data rozpoczęcia inwestycji	Koszty realizacji inwestycji (w zł)	Rok zakończenia inwestycji lub planowana data zakończenia inwestycji	Uwagi lub wyjaśnienia
Gminy z terenu Powiatu Olsztyńskiego						
1.	Gmina Barczewo	Wykonanie dokumentacji projektowo kosztorysowej budowy przepustu i odwodnienia drogi gminnej nr 147 w Winsowie	Przed 2015 r.	99 015	2015 r.	
		Budowa przepustu na ul. Gałczyńskiego - projekt	Przed 2015 r.	26 100	2015 r.	
		Budowa odwodnienia drogi dojazdowej do boiska wielofunkcyjnego ORLIK w Łęszainach	Przed 2015 r.	138 209,90	2015 r.	
		Rozbudowa cmentarza Komunalnego w Barczewie	Przed 2015 r.	129 923,80	Inwestycja trwa	
		Opracowanie projektu budowy sieci wodociągowej Kronowo - kolonia	2015 r.	61 500	Inwestycja trwa	
		Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Tumiany	2015 r.	197 075	2015 r.	

Lp.	Jednostka realizująca	Zadanie	Data rozpoczęcia inwestycji	Koszty realizacji inwestycji (w zł)	Rok zakończenia inwestycji lub planowana data zakończenia inwestycji	Uwagi lub wyjaśnienia
		Przebudowa ul. Kwiatowej w Wójtowie	2015 r.	150 000	2015 r.	
		Rozbudowa zbiornika wodnego – fundusz sołecki Łankowo	2015 r.	30558	2015 r.	
		Montaż lampy solarnej Łanka - FS	2015 r.	8 987,61	2015r.	
		Zakup i montaż lamp solarnych – Nikielkowo, Bark, Ruszajny, Wróćkowo	2015 r.	95 797,32	2015 r.	
		Opracowanie projektu budowy kanalizacji sanitarnej w miejscowości Nikielkowo	Przed 2015 r.	259 935		
		Przebudowa ul. Krokusowej w Nikielkowie	2016 r.	199 553,08	2016 r.	
		Budowa drogi gminnej w miejscowości Kaplityny (Kanalizacja środkowa)	2016 r.	33 776	2016 r.	
		Zakup i montaż lamp solarnych w miejscowości Bark, Ruszajny, Klucznik, Niedźwiedź, Szynowo	2016 r.	93 922	2016 r.	
		Budowa sieci wodociągowej Stare Wróćkowo-Barczewski Dwór	2016 r.	147 355	2016 r.	
		Przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej na osiedlu mieszkaniowym przy ul. Akacyjnej w Łęgajnach	2016 r.	248 460	2016 r.	
		Przebudowa ul. Orzeszkowej w Barczewie – I etap	2016 r.	198 517,62	2016 r.	

Lp.	Jednostka realizująca	Zadanie	Data rozpoczęcia inwestycji	Koszty realizacji inwestycji (w zł)	Rok zakończenia inwestycji lub planowana data zakończenia inwestycji	Uwagi lub wyjaśnienia
		Przebudowa odcinka odwodnienia drogi gminnej Reiczuchv - Zalesie	2016 r.	18 696	2016 r.	
		Projekt budowy oświetlenia ulicznego – fundusz sołecki Łęgajny	2016 r.	13 000	Inwestycja trwa	
		Budowa odcinka sieci wodociągowej- fundusz sołecki Radosty	2016 r.	5 665,117	2016 r.	
		Budowa drogi gminnej wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną Wójtowo-Nikielkowo	Przed 2015 r.	347430,63	Inwestycja trwa	
		Budowa miejsc gromadzenia odpadów komunalnych na terenie Starego Miasta w Barczewie	2016 r.	117 752,87	Inwestycja trwa	
		Budowa chodnika-ścieżki dydaktycznej w Winsowie	2016 r.	6 150	Inwestycja trwa	
		Budowa odwodnienia ul. Cedrowej w miejscowości Wójtowo – I etap- fundusz sołecki	Przed 2015 r.	21 121,10	Inwestycja trwa	
		Budowa sieci wodociągowej: Ramsówko-kolonia, Lamkowo, Kronowo-kolonia. Iedzhark- kolonia	Przed 2015 r.	102163,85	Inwestycja trwa	
2.	Gmina Biskupiec	Budowa sieci kanalizacji w Czerwonce (Stacji)	2013	823 000	2015	
		Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta i Gminy Biskupiec	2015	2015r. - 72 301,47 2016r. - 93 939,34	2016	

Lp.	Jednostka realizująca	Zadanie	Data rozpoczęcia inwestycji	Koszty realizacji inwestycji (w zł)	Rok zakończenia inwestycji lub planowana data zakończenia inwestycji	Uwagi lub wyjaśnienia
3.	Gmina Dobre Miasto	Remont nawierzchni jezdni, chodników, zjazdów i zatok postojowych przy ul. Zwycięstwa i ul. Kolejowej	03.06.2015 r.	683 535,83	30.09.2015 r.	
		Zmodernizowanie sieci ciepłowniczej przy ul. Grudziądzkiej i ul. Łużyckiej na odcinku 359,8 m	15.05.2016 r.	177 000	14.09.2016 r.	Inwestor: ZEC Sp. z o.o. w Dobrym Mieście
		Przebudowa drogi z nawierzchni żwirowej na nawierzchnię bitumiczną w m. Smolajny oraz w m. Nowa Wieś Mała	26.08.2016 r.	519 167,65	21.10.2016 r.	
4.	Gmina Dywity	Kompleksowy projekt zwiększający ekomobilność na terenie Gminy Dywity EKOMOBILNY MOF	2016	10 531 000	2020	środki własne RPO WiM 2014-2020
		Uzupełnienie oświetlenia publicznego	Zadanie ciągłe	b.d.		Środki własne
		Gminny Program Budowy Przydomowych Oczyszczalni Ścieków	2016	830 000	2020	środki własne NFOŚiGW
		Budowa sieci wodociągowej w Różnowie	2016	68 350	2017	Środki własne
		Usuwanie i utylizacja wyrobów zawierających azbest	2015	8 300	2017	środki własne NFOŚiGW środki inne
		Dofinansowanie do zakupu kompostowników	2016	14 000	2020	Środki własne
		Bezpieczny MOF	2016	444 227	2019	Środki własne środki unijne
5.	Gmina Jeziorany	Budowa przyłącza wodociągowego, energetycznego i stacji podnoszenia ciśnienia wody na działce nr 187/26 obr. Radostowo	8.11.2016	94 693,04	12.12.2016	

Lp.	Jednostka realizująca	Zadanie	Data rozpoczęcia inwestycji	Koszty realizacji inwestycji (w zł)	Rok zakończenia inwestycji lub planowana data zakończenia inwestycji	Uwagi lub wyjaśnienia
6.	Gmina Kolno	Budowa odcinka wodociągu w miejscowości Otry	02.2015	214 733,06	04.2015	
		Modernizacja oczyszczalni ścieków w Kolnie	06.2015	29 520	07.2015	
7.	Gmina Olsztynek	Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Królikowo	03.2015	1 613 181,30	06.2015	Dofinansowanie z Unii Europejskiej
		Rozdział kanalizacji ogólnospławnej na sanitarną i deszczową w Olsztyнку	03.2015	2 422 509,60	11.2015	
8.	Gmina Purda	Sieć wodociągowa Patryki	2014	112 000	2015	
		Sieć kanalizacyjna Nowa Kaletka/ Szczęsne	2014	587 000	2015	
		Sieć wodociągowa Prejłowo	2015	19 000	2015	
		Usuwanie wyrobów zawierających azbest	2015	32 000	2015	
		Modernizacja ujęcia wody w Prejłowie	2015	13 000	2015	
		Budowa drogi w Zaborowie	2015	18 000	2015	
		Zakup i wymiana pieca w SP Szczęsne	2015	12 000	2015	
		Zakup i wymiana pieca w Gimnazjum Purda	2015	35 000	2015	
		Modernizacja oczyszczalni ścieków w Purdzie	2015	15 000	2015	
		Usuwanie wyrobów zawierających azbest	2016	12 000	2016	
		Modernizacja oczyszczalni ścieków w Purdzie	2016	70 000	2016	
		Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w Trękusku	2016	640 000	2016	
		Rozbudowa sieci wodociągowej w Klewkach	2016	16 000	2016	

Lp.	Jednostka realizująca	Zadanie	Data rozpoczęcia inwestycji	Koszty realizacji inwestycji (w zł)	Rok zakończenia inwestycji lub planowana data zakończenia inwestycji	Uwagi lub wyjaśnienia
		Budowa drogi w Ostaszewie	2016	423 800	2016	
		Przebudowa drogi w Patrykach	2016	29 500	2016	
9.	Gmina Stawiguda	Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w miejscowości Bartąg	26.05.2015	299 036,37	30.06.2016	
		Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Ruś	4.11.2014	364 000	30,06.2015	
10.	Gmina Świątki	Budowa instalacji fotowoltaicznych obsługujących budynek administracji Urzędu Gminy Świątki i budynki publicznego gimnazjum oraz zespołu szkolno-przedszkolnego w Świątkach	2016	516 000	26.02.2018	

Tabela 7. Wskaźniki obrazujące stan środowiska i dokonujące się w nim zmiany

	Wskaźniki	Jednostka miary	Stan na koniec 2012 r. (lub okres badań)	Stan na koniec 2014 r. (lub okres badań)	Stan na koniec 2015 r. (lub okres badań)	Stan na koniec 2016 r. (lub okres badań)	Źródło informacji o wskaźnikach
PRIORYTET I: Doskonalenie działań systemowych							
Wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa	Przedszkola i szkoły z certyfikatem Lokalnego Centrum Aktywności Ekologicznej i Zielonej Flagi	szt.	9	13	23	7	OCEE, WFOŚiGW
PRIORYTET II: Zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych							
Ochrona przyrody i krajobrazu	Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem	% powierzchni powiatu	54,3	54,3	54,3	53,9	GUS
	Rezerwy przyrody	ha	4533,4	4 554,94	4 554,94	4 554,79	GUS
	Obszary chronionego krajobrazu razem	ha	147 292,2	147 292,2	147 292,2	146 087,51	GUS ¹³
	Użytki ekologiczne	ha	937,5	948,95	948,95	948,95	GUS
	Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	ha	5888	5 888	5 888	5 888	GUS
Rozwijanie trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej	Lesistość	% powierzchni powiatu	37,7	37,8	38,1	38,5	GUS

¹³ Według danych z bazy GUS – Bank Danych Lokalnych powierzchnia obszarów chronionego krajobrazu wynosiła 147 292,2 ha w roku 2012, 2013, 2014. Natomiast według danych zamieszczonych w opracowaniach GUS Województwo Warmińsko-Mazurskie Podregiony. Powiaty. Gminy z 2012, 2013 i 2014r. powierzchnia obszarów chronionego krajobrazu wynosiła 142 835,3 ha w roku 2012, 2013, 2014

	Wskaźniki	Jednostka miary	Stan na koniec 2012 r. (lub okres badań)	Stan na koniec 2014 r. (lub okres badań)	Stan na koniec 2015 r. (lub okres badań)	Stan na koniec 2016 r. (lub okres badań)	Źródło informacji o wskaźnikach
Racjonalne gospodarowanie zasobami wody	Wodochłonność produkcji	ilość wody zużytej na cele przemysłowe (m ³) /wartość produkcji sprzedanej przemysłu ogółem ¹ (mln zł)	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	GUS
	Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 odbiorcę	m ³ /rok	31,6	27,3	29,7	29,4	GUS
	100% wody dostarczanej ludności do spożycia z wodociągów odpowiada wymaganiom sanitarnym	% ludności zaopatrywanej w wodę przydatną do spożycia	98,4	98,7	99,9	97	PSSE
Ochrona powierzchni ziemi	Udział gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych	% powierzchni użytków rolnych	49 (2009-2012)	44 (2011-2014)	60	58 (stan na lipiec-grudzień)	WIOŚ, PSChR
PRIORYTET III: Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego							
Poprawa jakości powietrza	Emisja zanieczyszczeń z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza	Mg/rok	pył - 4 SO ₂ - 3 NO _x - 0 CO - 20 CO ₂ - 910	pył - 2 SO ₂ - 7 NO _x - 4 CO - 12 CO ₂ - 9 134	pył - 6 SO ₂ - 78 NO _x - 57 CO - 43 CO ₂ - 33 801	pył - 3 SO ₂ - 99 NO _x - 63 CO - 78 CO ₂ - 36 460	GUS

	Wskaźniki	Jednostka miary	Stan na koniec 2012 r. (lub okres badań)	Stan na koniec 2014 r. (lub okres badań)	Stan na koniec 2015 r. (lub okres badań)	Stan na koniec 2016 r. (lub okres badań)	Źródło informacji o wskaźnikach
	Redukcja zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza	% zanieczyszczeń wytworzonych zatrzymanych w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń	zanieczyszczenia: - pyłowe – 0% - gazowe – 1,6%	zanieczyszczenia: - pyłowe – 33,3% - gazowe – 3,9%	zanieczyszczenia: - pyłowe – 98% - gazowe – 5,2%	zanieczyszczenia: - pyłowe – 97,5% - gazowe – b.d.	GUS
	Moc zainstalowana w elektrowniach wykorzystujących OZE	MW	brak danych	5,261 (31.03.2014 r.)	10,977 (2015 r.)	13,188 (2016 r.)	URE
	Ludność korzystająca z sieci gazowej	% ogółu ludności	21,4	25,4	25,7	25,4	GUS
	Wszystkie oceniane stężenia zanieczyszczeń ² w strefie warmińsko-mazurskiej nie przekraczają wartości dopuszczalnych i docelowych ze względu na ochronę zdrowia i ochronę roślin	zanieczyszczenie niespełniające wymogów	- pył zawieszony PM10 - benzo(a)piren w pyłe PM10	- pył zawieszony PM10 - benzo(a)piren w pyłe PM10	- pył zawieszony PM10 - benzo(a)piren w pyłe PM10 - cel długoterminowy ozonu	- benzo(a)piren w pyłe PM10 - cel długoterminowy ozonu	WIOŚ
Poprawa jakości wód	Ładunek zanieczyszczeń w ściekach odprowadzany do wód lub ziemi	Mg/rok	BZT5 – 16,393 ChZT – 30,206 zawiesina ogólna – 24,469 azot ogólny – 13,694 fosfor ogólny – 1,622	BZT5 – 1,738 ChZT – 12,284 zawiesina ogólna – 2,339 azot ogólny – 4,109 fosfor ogólny – 0,267	BZT5 – 2,302 ChZT – 15,174 zawiesina ogólna – 3,858 azot ogólny – 3,872 fosfor ogólny – 0,281	BZT5 – 2,185 ChZT – 17,963 zawiesina ogólna – - 4,098 azot ogólny – 4,872 fosfor ogólny – 1,010	GUS
	Ludność korzystająca z kanalizacji	% ogółu ludności	55,7	63,8	64,4	65,3	GUS

	Wskaźniki	Jednostka miary	Stan na koniec 2012 r. (lub okres badań)	Stan na koniec 2014 r. (lub okres badań)	Stan na koniec 2015 r. (lub okres badań)	Stan na koniec 2016 r. (lub okres badań)	Źródło informacji o wskaźnikach
	Dobry stan ekologiczny jednolitych części wód płynących	% ogólnej ilości ocenianych JCW płynących w powiecie	46,1 (2010-2012)	55,5	60,8	b.d.	WIOŚ
	Dobry stan ekologiczny jednolitych części wód jeziornych	% ogólnej ilości ocenianych JCW jeziornych w powiecie	30,8 (2010-2012)	50	44	25	WIOŚ
	Dobry stan chemiczny i ilościowy jednolitych części wód podziemnych	% ogólnej ilości JCW podziemnych w powiecie	100	100	100	100	PIG, PMŚ
Doskonalenie gospodarki odpadami	Odpady wytworzone (z wyłączeniem komunalnych) ogółem	Mg/rok	37,7	31,4	26,2	82,7	GUS
	Udział odpadów poddanych odzyskowi w ilości odpadów (z wyłączeniem komunalnych) wytworzonych w ciągu roku	%	100	brak danych	brak danych	brak danych	GUS
	Ilość zebranych zmieszanych odpadów komunalnych ogółem	Mg/rok	21 650,6	23 286	23 933,21	27 480,74	GUS
	Odpady komunalne zebrane z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca	kg/rok	130	146,3	152,0	174,5	GUS

	Wskaźniki	Jednostka miary	Stan na koniec 2012 r. (lub okres badań)	Stan na koniec 2014 r. (lub okres badań)	Stan na koniec 2015 r. (lub okres badań)	Stan na koniec 2016 r. (lub okres badań)	Źródło informacji o wskaźnikach
Ograniczenie oddziaływania hałasu i pól elektro-magnetycznych	Zakłady emitujące hałas o wielkościach ponadnormatywnych	liczba zakładów w których stwierdzono przekroczenia w trakcie kontroli WIOŚ	2 (2012)	0	0	0	WIOŚ
	Brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych	% ogólnej ilości punktów pomiarowych	100 (2008-2012)	100	100	100	WIOŚ
Ograniczanie środowiskowych zagrożeń zdrowia i życia	Ilość wyrobów zawierających azbest pozostała do usunięcia	Mg	2 901,973	2 111,014	brak danych	brak danych	UM WWM
			¹ – Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, dla których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² – Oceniane są stężenia zanieczyszczeń: SO ₂ , NO ₂ /NO _x , CO, C ₆ H ₆ , O ₃ , pył zawieszony: PM10 i PM2,5 oraz zawartość Pb, Ni, Cd, As, B(a)P w pyłe PM10 w 3 strefach: miasto Olsztyn, miasto Elbląg i strefa warmińsko-mazurska (obszar województwa z wyłączeniem wymienionych miast).				

11.SPIS TABEL

Tabela 1. Wysokość dochodów budżetu Powiatu Olsztyńskiego z tytułu opłat i kar środowiskowych w latach 2015-2016	13
Tabela 2. Sposoby realizacji poszczególnych kierunków działań w ramach Priorytetu I - Doskonalenie działań systemowych	22
Tabela 3. Sposoby realizacji poszczególnych kierunków działań w ramach Priorytetu II - Zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych	38
Tabela 4. Sposoby realizacji poszczególnych kierunków działań w ramach Priorytetu III - Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego	48
Tabela 5. Inwestycje z zakresu ochrony środowiska zrealizowane przez Powiat Olsztyński i jednostki organizacyjne w latach 2015-2016	61
Tabela 6. Wybrane inwestycje z zakresu ochrony środowiska zrealizowane przez Gminy na terenie powiatu olsztyńskiego w latach 2015-2016	66
Tabela 7. Wskaźniki obrazujące stan środowiska i dokonujące się w nim zmiany	72